

**UCHWAŁA NR XXXI/222/2017
RADY GMINY STOLNO**

z dnia 21 września 2017 r.

w sprawie przyjęcia „Aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Stolno na lata 2011-2020 z perspektywą do 2023 roku”

Na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt. 6 i 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 446 z późn. zm.) oraz art. 3 pkt. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2017 r. poz. 1376 z późn.zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. 1. Przyjmuje się „Aktualizację Strategii Rozwoju Gminy Stolno na lata 2011-2020 z perspektywą do 2023 roku”, którą ustalono w formie tekstu jednolitego stanowiącego załącznik do niniejszej uchwały.

2. Aktualizacja oznaczona w ust. 1 stanowi zmianę „Strategii Rozwoju Gminy Stolno na lata 2011 – 2020” przyjętej uchwałą Nr XXXVIII/237/2010 Rady Gminy Stolno z dnia 21 września 2010 r. w sprawie przyjęcia "Strategii Rozwoju Gminy Stolno na lata 2011 - 2020".

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Stolno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

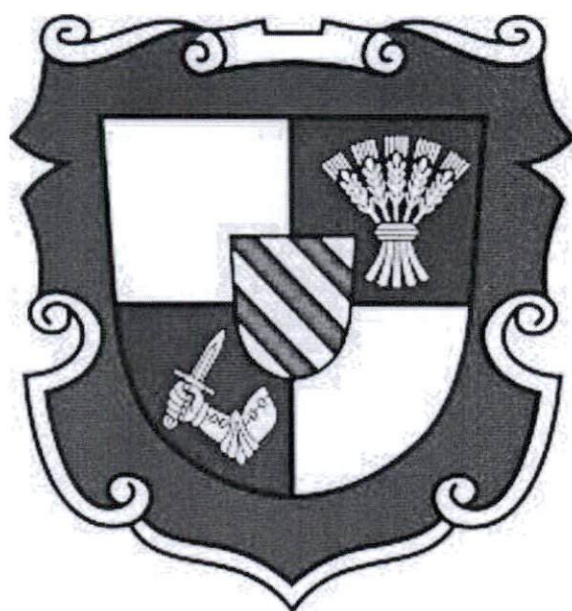

Halina Kołodziejek

AKTUALIZACJA STRATEGII ROZWOJU GMINY STOLNO NA LATA 2011-2020

Z PERSPEKTYWĄ DO 2023 ROKU

zaktualizowana Uchwałą Nr XIII/93/2015 Rady Gminy Stolno z dnia 30.12.2015 r. oraz
Uchwałą Nr XXXI/222/2017 Rady Gminy Stolno z dnia 21.09.2017 r.

**Rozwój społeczno-gospodarczy gminy Stolno i podniesienie poziomu życia
mieszkańców przy zachowaniu zasady zrównoważonego rozwoju**

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'J. Krawiec', is located in the bottom right corner of the page.

Spis treści

1.	Wprowadzenie	3
2.	Stan obecny gminy	4
2.1	Sytuacja społeczno-gospodarcza Stolna na tle otoczenia (regionu i kraju)	4
2.2	Ludność.....	11
2.3	Bezrobocie.....	16
2.4	Przestępczość i patologie społeczne	19
2.5	Aktywność gospodarcza	23
2.6	Strefa społeczno-gospodarcza.....	28
2.7	Strefa środowiskowo-przestrzenna.....	32
2.8	Strefa infrastruktury technicznej i społecznej.....	34
3.	Analiza SWOT	36
4.	Analiza problemów gminy	46
4.1	Infrastruktura techniczna i społeczna	46
4.2	Aktywność społeczno-gospodarcza.....	49
4.3	Atrakcyjność gminy.....	50
5.	Cele strategiczne	51
5.1	Cele strategiczne gminy w kontekście regionalnym, krajowym i unijnym.....	51
5.2.	Cele strategiczne gminy i ich operacjonalizacja	56
6.	Planowane działania.....	63
7.	System realizacji strategii	67
7.1.	Poziom organizacyjny.....	68
7.2.	Poziom merytoryczny.....	69
7.3.	Poziom społeczny	70
	Spisy.....	72
	Spis map	72
	Spis fotografii.....	72
	Spis wykresów	72
	Spis tabel	73

1. Wprowadzenie

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Gminy Stolno do roku 2020 - Program Rozwoju jest podstawową deklaracją samorządu, w której sformułowane zostały kluczowe kierunki i założenia rozwoju gminy. Wizja rozwoju Gminy Stolno zawarta w niniejszym opracowaniu jest efektem połączenia prac warsztatowych, eksperckich oraz wyników uzyskanych w ramach badań społecznych. Przyjęty program działania jest spójny z opracowaniami szczebla regionalnego oraz krajowego. Równocześnie w ramach niniejszej Strategii uwzględniono możliwości wykorzystania zewnętrznego finansowania projektów rozwojowych, w szczególności w ramach perspektywy budżetowej Unii Europejskiej na lata 2014 – 2020.

Podstawą prawną dla opracowania i wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Stolno do 2020 – Programu Rozwoju jest Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r., która w artykule 18 ust. 2, pkt 6 wskazuje na kompetencje Rady Gminy w zakresie uchwalania planów gospodarczych. Ustawa pozostawia samorządom dowolność w kwestii metody i formy opracowania tego rodzaju dokumentu.

Istotą Strategii jest wyznaczenie głównych, najważniejszych kierunków działań krótko i długofalowych oraz opisanie sposobu ich realizacji. Strategia jest zatem kompleksowym dokumentem wspomagającym zarządzanie gminą. Głównym elementem przygotowań Strategii były spotkania warsztatowe, w których udział wzięli Radni, przedstawiciele Urzędu Gminy i instytucji samorządowych, przedstawiciele organizacji społecznych, przedsiębiorcy oraz mieszkańcy. Zawarte w niniejszym programie zapisy wynikają zatem wprost z postulatów i ocen sformułowanych przez liderów społeczności lokalnej Gminy Stolno, a także stanowią wyraz aspiracji i dążeń samorządu jako wspólnoty mieszkańców.

Niniejsze opracowanie stanowi aktualizację Strategii rozwoju Gminy Stolno na lata 2011 - 2020, w szczególności dostosowanie zapisów w Strategii do:

- programu inwestycyjnego Gminy oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej,
- postanowień uwzględnionych w innych dokumentach planistycznych Gminy o charakterze strategicznym,
- zapisów dokumentów programowych RPO Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014-2020 oraz PROW na lata 2014 – 2020.

Obszar aktualizacji w granicach administracyjnych Gminy Stolno. Wynikiem przyjętej aktualizacji strategii będzie zaplanowanie działań, mających na celu jej realizację. Wyraźnie przyjęta ścieżka rozwoju lokalnej społeczności, pozwoli na płynne poprawianie warunków życia mieszkańców bez względu na zmieniające się uwarunkowania zewnętrzne, takie jak czynniki polityczne. Podczas planowania strategii rozwoju należy wziąć pod uwagę spodziewane wskaźniki makroekonomiczne Polski. Pozwoli to na stworzenie planu, który będzie realny do osiągnięcia. Realność osiągnięcia założeń niniejszego opracowania ma na celu zmobilizowanie zaangażowanych w niego jednostek do jak najlepszego wywiązywania się ze swoich zadań.

Celem przygotowywanej aktualizacji strategii jest przede wszystkim osiągnięcie długoterminowego rozwoju gminy Stolno. Miernikami przyjętymi dla osiągnięcia tego rozwoju będą poprawa głównych wskaźników statystycznych gminy, tak aby osiągnęły wartości nie niższe niż średnie dla województwa kujawsko-pomorskiego;

- wzrost wartości produkcji gminy Stolno;
- podniesienie jakości kształcenia w gminie, którego zasadniczym celem będzie kształcenie przyszłych kadr działających na rzecz rozwoju gminy;
- poprawa zasobów technologicznych gminy w celu polepszenia zadowolenia jej mieszkańców.

Poniższa analiza przyczyni się do zmobilizowania lokalnych władz oraz lokalnych grup działających na rzecz gminy do współpracy przy podnoszeniu poziomu życia mieszkańców. Efektem prowadzonych prac powinien być wzrost zadowolenia mieszkańców z życia na terenie gminy. Osiągnięcie tego celu będzie fundamentem stabilnego rozwoju lokalnej społeczności oraz systematycznego bogacenia się ludności.

2. Stan obecny gminy

2.1 Sytuacja społeczno-gospodarcza Stolna na tle otoczenia (regionu i kraju)

Gmina Stolno jest zlokalizowana w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie chełmińskim na zachodnich krańcach Pojezierza Chełmińskiego. Obszar ten obejmuje część historycznej Ziemi Chełmińskiej. Obszar gminy zajmuje 9 843 ha. Gmina od północy graniczy z miejską Chełmno i z wiejską gminą Chełmno, od południa z gminami Lisewo i Papowo Biskupie a od zachodu z Kijewem Królewskim. Od wschodu Stolno sąsiaduje z gminami Grudziądz i Płużnica.

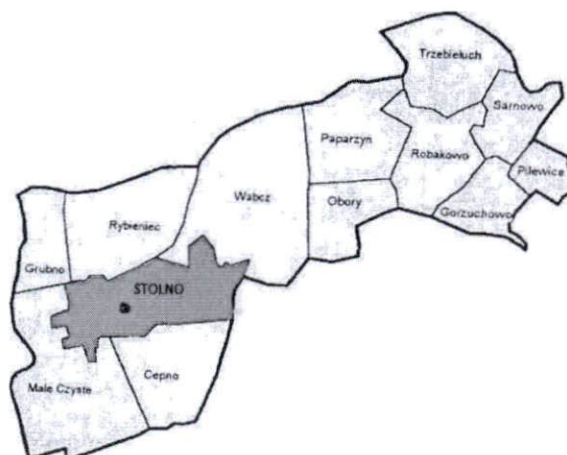
Mapa 1. Położenie gminy Stolno na tle kraju.

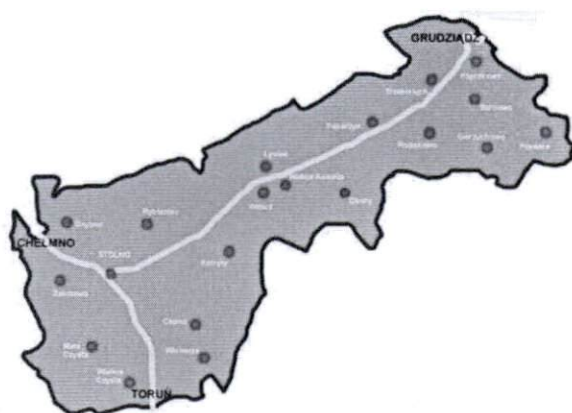
Mapa 2. Lokalizacja Gminy Stolno na tle województwa

Mapa 3. Gmina Stolno na tle powiatu

Mapa 4. Plan gminy Stolno

Gmina obejmuje 20 miejscowości w 13 sołectwach:

1. Cepno
2. Gorzuchowo
3. Grubno
4. Małe Czyste
5. Obory
6. Paparzyn
7. Pilewice
8. Robakowo
9. Rybieniec
10. Sarnowo
11. Stolno
12. Trzebiefuch
13. Wabcz.

Wizytówką Gminy są zabytkowe zabudowania pałacowe, parki dworskie, dworki rycerskie i inne obiekty. Atrakcją są trzy murowane kościoły gotyckie, które powstały na przełomie XII i XIII wieku. Wielką atrakcją turystyczną Gminy Stolno jest zespół fortyfikacji Twierdzy Chełmno datowany na początek XX w.

W Gminie Stolno znajduje się wiele stanowisk archeologicznych, w tym 2 grodziska: wczesnośredniowieczne w miejscowości Wabcz i późnośredniowieczne w Sarnowie. Gmina posiada także wiele obiektów o wysokiej wartości kulturowej. Grodzisko późnośredniowieczne w Sarnowie położone jest przy drodze prowadzącej z Sarnowa do pobliskich Pilewic. Badania archeologiczne przeprowadzone na grodzisku w 1989 roku wykazały, że gród użytkowany był w XIV wieku. W odległości 900 m od wsi Wabcz znajduje się grodzisko o lokalnej nazwie Poganka. Jest to grodzisko wczesnośredniowieczne. Z Poganką związana jest legenda o pięknej córce pogańskiego wodza, która zmarła lub zginęła w dramatycznych okolicznościach i została pochowana w obrębie samego grodziska, rzekomo w miejscu, gdzie dziś rosną okazałe dęby. Ma, więc grodzisko w Wabczu swoją damę, która strzeże jego tajemnic. Z terenem Gminy Stolno związane są losy wielu historycznych postaci. Przykładem jest gen. Józef Haller - dowódca II Brygady Legionów Polskich, który mieszkał we dworze w Gorzuchowie wraz z rodziną w latach 1932-1939. Do innych sławnych postaci zamieszkujących na terenie Gminy Stolno należeli także: członkowie Towarzystwa Jaszczurczego - Mikołaj z Pilewic i Jakub z Kobył, generał Franciszek Zieliński (postać związana z Robakowem), Mieczysław Łyskowski - sędzia powiatowy z 1852 roku, zaangażowany działacz społeczno-narodowy (postać związana z miejscowością Obory). Gmina Stolno usytuowana jest w północnej części Powiatu Chełmińskiego - na zachodnich krańcach Pojezierza Chełmińskiego. Obszar ten obejmuje część historycznej Ziemi Chełmińskiej. Gmina od północy graniczy z miejską i z wiejską gminą Chełmno, od południa z gminami Lisewo i Papowo Biskupie, a od zachodu z Kijewem Królewskim. Od wschodu Gmina Stolno sąsiaduje z gminami Grudziądz i Płużnica. Położona jest przy trasie nr 1 Cieszyn - Łódź - Toruń - Stolno - Świecie - Gdańsk, w odległości 40 km od Torunia oraz 6 km od Chełmna.

Na terenie gminy Stolno występuje szereg zabytków są to:

- Gorzuchowo Park dworski o pow. 1,04 ha. Wpisany do rejestru w roku 1985,
- Grubno Zespół dworsko-parkowy. Wpisany do rejestru w roku 1989,

Fotografia 1. Zespół dworsko-parkowy w Grubnie

FOT: EUROSTO – DORADZTWO I ANALIZY GOSPODARCZE

- Klęczkowo Park dworski o pow. 2,45 ha. Wpisany do rejestru w roku 1985,
- Kobyły Park dworski o pow. 2,3 ha. Wpisany do rejestru w roku 1985,
- Łyniec Park dworski o pow. 2,55 ha. Wpisany do rejestru w roku 1985,
- Małe Czyste, Twierdza Chełmno. Wpisany do rejestru w roku 1980,
- Sarnowo Grodzisko późnośredniowieczne. Wpisany do rejestru w roku 1968,
- Sarnowo Kościół parafialny p.w. Św. Marcina wraz z urządzeniem wnętrza. Wpisany do rejestru w roku 1929,

Fotografia 2. Sarnowo Kościół parafialny p.w. Św. Marcina

FOT: EUROSTO – DORADZTWO I ANALIZY GOSPODARCZE

- Wabcz, Grodzisko wczesnośredniowieczne. Wpisany do rejestru w roku 1965,
- Wabcz, Kościół parafialny p.w. Św. Bartłomieja wraz z urządzeniem wnętrza. Wpisany do rejestru w roku 1929,

Fotografia 3. Wabcz. Kościół parafialny p.w. Św. Bartłomieja

FOT: EUROSTO – DORADZTWO I ANALIZY GOSPODARCZE

- Wabcz. Park dworski o pow. 2,5 ha. Wpisany do rejestru w roku 1985,
- Wichorze. Zespół dworsko-parkowy. Wpisany do rejestru w roku 1997,
- Wielkie Czyste. Kościół parafialny p.w. Św. Katarzyny. Wpisany do rejestru w roku 1984

Ponadto w gminie znajduje się również 350 stanowisk archeologicznych płaskich i dwa grodziska. Gmina posiada także 20 obiektów o wartości kulturowej. Na terenie Gminy Stolno znajduje się wiele miejsc pamięci narodowej. Tablice pamiątkowe, pomniki, groby przypominają o bohaterstwie i ofiarności poległych mieszkańców Gminy Stolno i okolic w trakcie działań wojennych.

Na obszarze Gminy znajduje się część Zespołu Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego, zajmuje on 30,2% powierzchni Gminy. Gmina obejmuje również obszar chronionego krajobrazu - teren strefy krawędziowej doliny Wisły - 1,5% powierzchni Gminy. Cennym walorem krajobrazu są pomniki przyrody - 27 pojedynczych drzew - na terenie lasów państwowych. Niektóre okazy rosną już ponad 200 lat. Gmina Stolno posiada 14 parków dworskich i pałacowych, z czego 6 jest wpisanych do Rejestru Zabytków, min. parki dworskie w Gorzuchowie, Kłęczkowie i Wabczu oraz parki pałacowe w Kobyłach i w Grubnie. Na terenie Gminy Stolno do obiektów poddanych ochronie zaliczamy również 13 użytków ekologicznych - są to głównie bagna (największe z nich o powierzchni 1,44 ha znajduje się w Paparzynie).

Równie ważnym zasobem naturalnym Gminy są wody powierzchniowe, w szczególności jeziora. Jest ich w Gminie 9 i chociaż nie zajmują one dużych powierzchni, pełnią istotne funkcje pod względem ekologicznym. Największe z nich to: Jezioro Czyste (28,5 ha) i Jezioro Robakowskie (25 ha).

Cennym zasobem Gminy, zwłaszcza, jako element atrakcyjności krajobrazu w zachodniej jej części, są lasy. Tereny zadrzewione i inne użytki leśne zajmują 1195 ha. Największą powierzchnię zajmuje bór mieszany świeży. Bardzo ważną rolę, zwłaszcza z ekologicznego punktu widzenia, pełnią liczne zadrzewienia i zakrzewienia w dolinach strug i podmokłych łąk, ciągi szpalerowe drzew wzdłuż dróg.

Na terenie Gminy Stolno występują piesze szlaki turystyczne:

- „Szlak zamków i miejsc martyrologii” - biegnący z Chełmna do Kornatowa przez Stolno, Małe Czyste, Storlus, Papowo Biskupie, Dubielno i Lipienek (szlak czerwony), liczący łącznie ok. 40 km długości;
- „Szlak ofiar 1939 roku” - w okolicach Małego Czystego, o długości około 3 km (szlak czarny);
- Przez teren Gminy Stolno przebiegają także trzy szlaki turystyczne wytyczone przez LGD Vistula - Terra Culmensis - Rozwój przez Tradycję, „Szlak gotyckich świątyń”, „Jaszczurczy ślad” i „Pierścień fortyfikacji”.

Położenie Gminy Stolno przy trasie szybkiego ruchu (Gdańsk - Toruń - Łódź) powoduje, że nie ma tu problemów komunikacyjnych, łatwo jest dostać się do ważniejszych miejscowości turystycznych znajdujących się zarówno na terenie Powiatu Chełmińskiego, jak i poza nim. Sprzyja temu również rozwijająca się infrastruktura drogowa oraz powstawanie ciągów pieszo - rowerowych (ciąg rowerowy łączący Stolno z pobliskim Chełmnem - ścieżka biegnąca wzdłuż trasy E1, docelowo ciąg rowerowy będzie biegł w kierunku Wąbrzeźna).

Gmina ma charakter typowo rolniczy. Rolnictwo stanowi znaczący sektor w gospodarce. Na ogólną powierzchnię 9 852 ha użytki rolne stanowią 79,4%. Diagnoza rolnictwa analizowanego obszaru określona została poprzez wartość przestrzeni produkcyjnej wynikającą z położenia geograficznego,

jakość gleb, agroklimat, rzeźbę terenu i warunki wodne. Następnymi elementami oceny są struktura obszarowa gospodarki rolnej, czyli wielkość gospodarstw oraz liczba osób zatrudnionych w gospodarstwach różnej wielkości.

Czynnikiem wpływającym na poziom i kierunki produkcji rolnej oraz warunki cywilizacyjno-bytowej jest infrastruktura społeczna i techniczna. Tworzy ją zespół podstawowych urządzeń inwestycji usługowych oraz rodzajów działalności niezbędnej do funkcjonowania produkcji rolnej i zaspokajania potrzeb ludności, jak: uzbrojenie terenu, zwodociągowania, kanalizacja, energetyka, łączność i komunikacja, oraz zaopatrzenie rolnictwa w środki produkcji i zbytu.

Na terenie gminy znajdują się gleby czarne właściwe oraz brunatne uzupełnione częściowo glebami płowymi i brunatnymi zdegradowanymi powstałymi z piasków gliniastych mocnych, pyłów zwykłych i piasków gliniastych.

Obszar gminy Stolno znajduje się w zasięgu 3 regionów glebowo-rolniczych:

- Region Chełmżyński – przeważający na terenie gminy,
- Region Dolnej Wisły – w północnym i wschodnim fragmencie terenu gminy,
- Region Radzyński – w południowo-wschodnim fragmencie gminy.

Skalami macierzystymi gleb są głównie gliny zwałowe lekkie i średnie oraz pyły wodnego pochodzenia. Wytworzyły się na nich gleby brunatne i płowe oraz czarne ziemie. Region Dolnej Wisły obejmuje gleby aluwialne. Region Radzyński tworzą gleby brunatne zbudowane z lekkich i średnich glin zwałowych. Jednym z czynników degradujących środowisko przyrodnicze, a w szczególności tereny użytkowane rolniczo jest erozja gleb. Na terenie gminy Stolno występują zjawisko erozji wodno-powierzchniowej, wąwozowej i wietrznej.

2.2 Ludność

Gminę Stolno zamieszkuje 5 203 osób (w tym 2637 mężczyzn i 2566 kobiet). W latach 2005-2014 zanotowano wzrost liczby ludności w gminie z 5 143 osób do 5 203 osób.

Tabela 1. Stan ludności w gminie Stolno

	Jednostka miary	2010	2011	2012	2013	2014
STAN LUDNOŚCI						
Ludność wg miejsca zameldowania/zamieszkania i płci						
ogółem						
faktyczne miejsce zamieszkania						
stan na 30 VI						
ogółem	osoba	5161	5174	5183	5202	5195
mężczyźni	osoba	2615	2631	2631	2635	2627
kobiety	osoba	2546	2543	2552	2567	2568
stan na 31 XII						
ogółem	osoba	5173	5173	5212	5192	5203
mężczyźni	osoba	2629	2626	2641	2621	2637
kobiety	osoba	2544	2547	2571	2571	2566
na wsi						
faktyczne miejsce zamieszkania						
stan na 30 VI						
ogółem	osoba	5161	5174	5183	5202	5195
mężczyźni	osoba	2615	2631	2631	2635	2627
kobiety	osoba	2546	2543	2552	2567	2568
stan na 31 XII						
ogółem	osoba	5173	5173	5212	5192	5203
mężczyźni	osoba	2629	2626	2641	2621	2637
kobiety	osoba	2544	2547	2571	2571	2566

Źródło: GUS

Tabela 2. Ludność gminy Stolno - wskaźniki

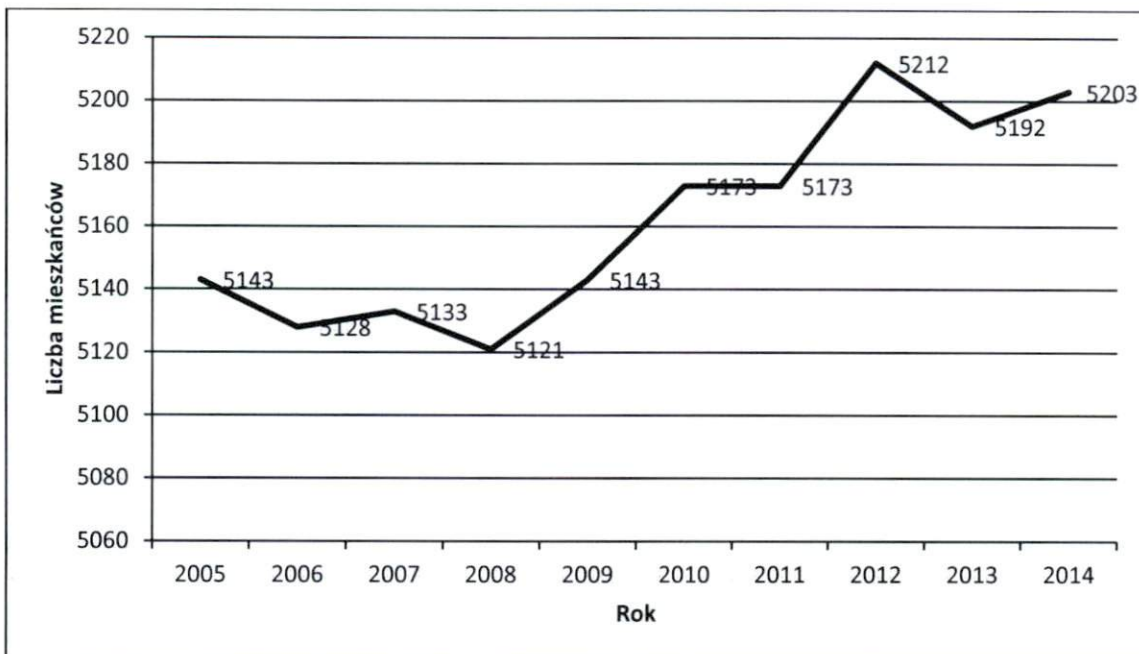
Wskaźnik obciążenia demograficznego						
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	55,0	54,1	53,7	53,3	54,1
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	osoba	54,5	56,4	58,1	59,4	62,1
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	19,4	19,5	19,7	19,9	20,7
Udział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem						
w wieku przedprodukcyjnym	%	23,0	22,4	22,1	21,8	21,7
w wieku produkcyjnym	%	64,5	64,9	65,1	65,2	64,9
w wieku poprodukcyjnym	%	12,5	12,7	12,8	13,0	13,5
Współczynnik feminizacji						
ogółem	osoba	97	97	97	98	97
Gęstość zaludnienia oraz wskaźniki						
ludność na 1 km ²	osoba	53	53	53	53	53
zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców	osoba	5,8	0,0	7,5	-3,8	2,1

Źródło: GUS

W gminie po chwilowym spadku wzrasta niekorzystny wskaźnik obciążenia demograficznego, wskazujący procent ludności w wieku nieprodukcyjnym do ludności w wieku produkcyjnym.

Liczbę ludności Gminy Stolno w latach 2005-2014 przedstawia Wykres 1 (dane GUS).

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy w latach 2005 - 2014

ŹRÓDŁO: WWW.STAT.GOV.PL

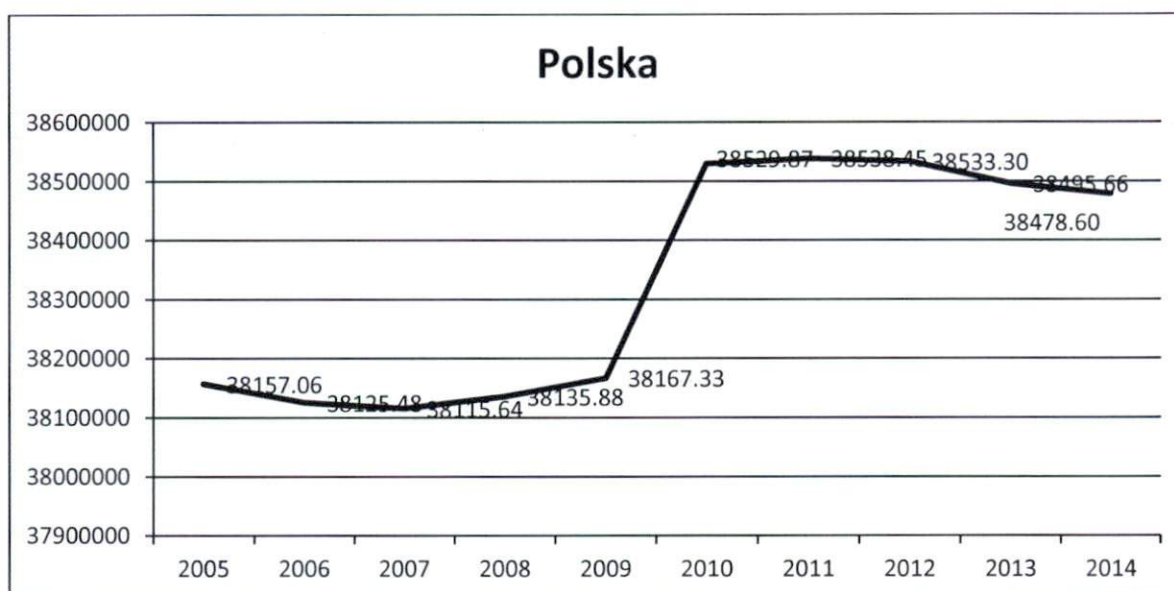
Podobne tendencje demograficzne utrzymują się w województwie kujawsko-pomorskim oraz całym kraju. W województwie mieszka 2.089.992 osób (GUS, 2014), z czego 51,5 % to kobiety (1.077.114). Jednak od 2011 roku w skali województwa da się zauważyć negatywną tendencję spadkową – ilość mieszkańców województwa stopniowo się zmniejsza. Na poniższych rys. zaprezentowano zmieniającą się liczbę ludności województwa w latach 2005 -2014.

Wykres 2. Liczba mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego (w tys.)

ŹRÓDŁO: GUS, 2014

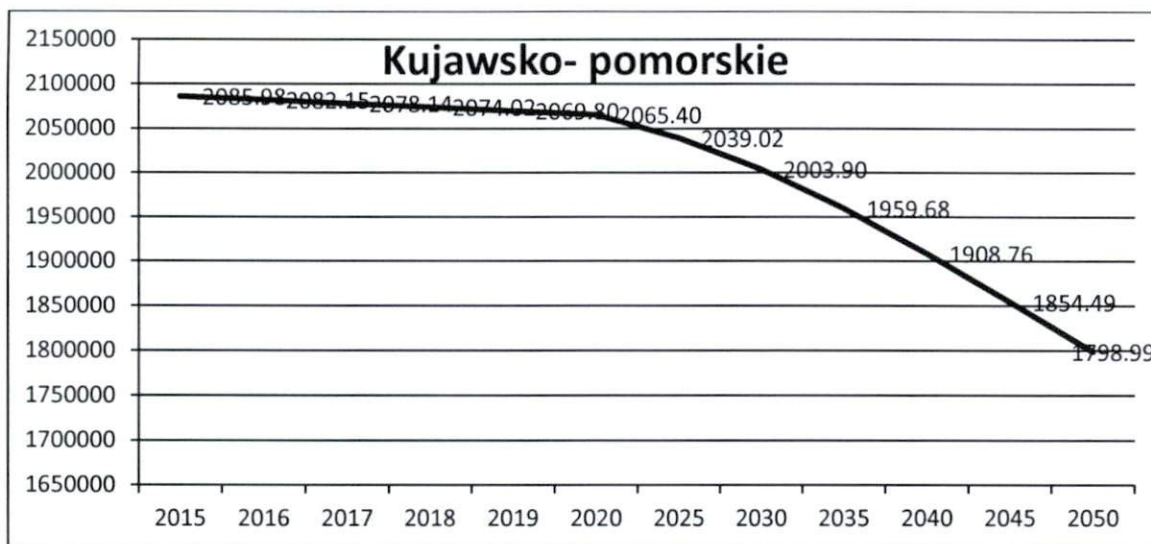
Wykres 3. Liczba mieszkańców Polski (w tys.)

ŹRÓDŁO: GUS, 2014

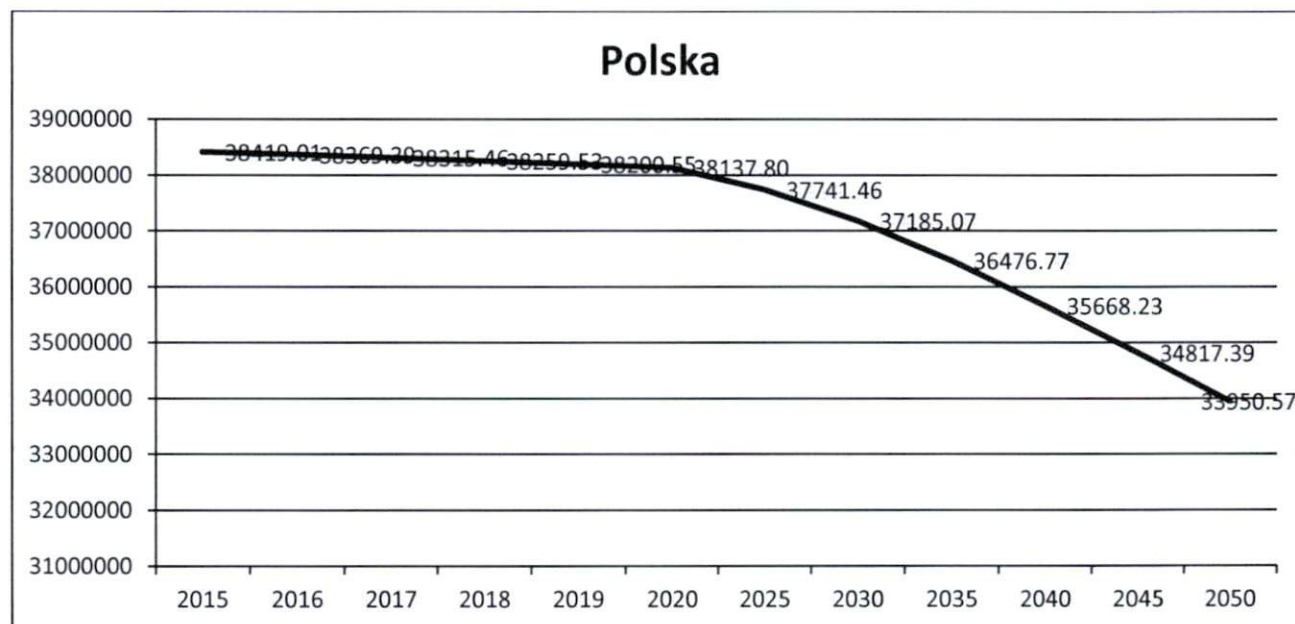
Również prognozy co do liczby mieszkańców województwa oraz całego kraju mają negatywny wydźwięk, co zaprezentowano na poniższych rys. Według prognoz GUS liczba ludności będzie stale spadać, by w 2050 roku osiągnąć 33 950.57 tys. mieszkańców, natomiast w województwie kujawsko-pomorskim – 1 798.99 tys.

Wykres 4. Prognoza liczby mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego (w tys.)

Źródło: GUS, 2014

Wykres 5. Prognoza liczby mieszkańców Polski (w tys.)

Źródło: GUS, 2014

W 2014 roku najliczniejszą grupę w gminie stanowiły osoby w wieku produkcyjnym (64,89%). Osoby w wieku poprodukcyjnym to 13,45 % populacji, natomiast w wieku przedprodukcyjnym – 21,66% (dane GUS, 2014). Proporcje te były zbliżone w przypadku województwa oraz całego kraju. W grupie osób w wieku produkcyjnym zdecydowanie przeważają mężczyźni – 1 827 osoby (co stanowi 69,28%

wszystkich mężczyzn). Kobiet w wieku produkcyjnym jest 1 549 (co stanowi 60,37 % wszystkich kobiet)

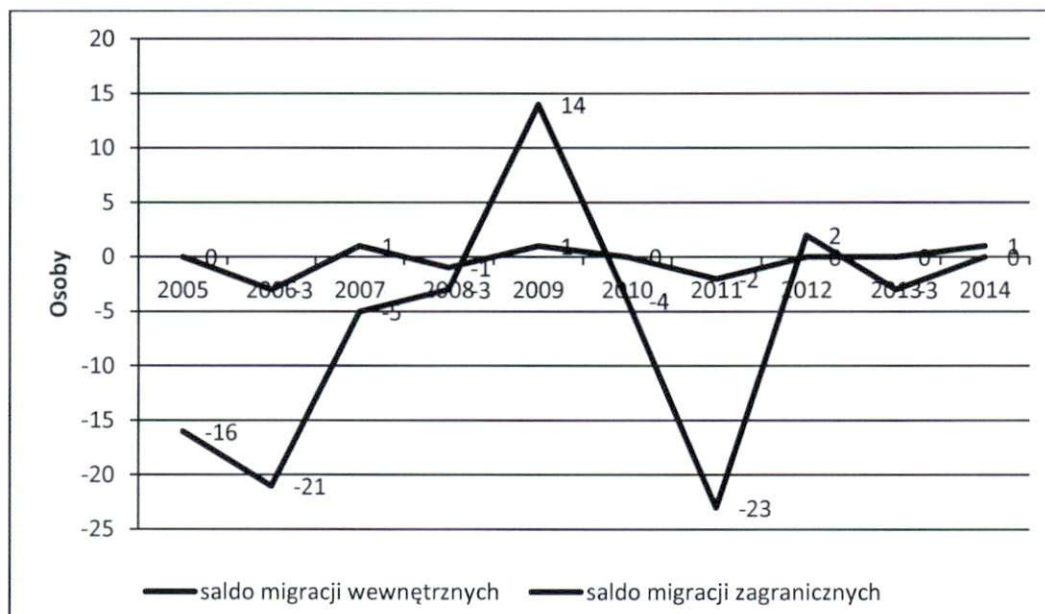
W województwie kujawsko-pomorskim, w roku 2014 (GUS), liczba ludności w wieku produkcyjnym wyniosła 1321955 (63,25%) – z czego 47,28 % stanowią kobiety (52,72 mężczyźni). Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosi 383177 osób (18,33%), zaś w wieku poprodukcyjnym – 320497 osób (18,41%). W przypadku całego kraju, liczba ludności w wieku produkcyjnym wyniosła 24230162 osób (62,97 %), w wieku przedprodukcyjnym – 9942996 osób (15,85%), zaś w poprodukcyjnym 7305444 osób (18,04%).

Negatywne trendy demograficzne są dodatkowo nasilane ujemnym saldem migracji zarówno wewnętrznych i zagranicznych.

Saldo migracji wewnętrznych przeważnie utrzymuje się na ujemnym poziomie od roku 2005. Najniższe saldo (-21 osób) zanotowano w roku 2006. W roku 2009 i 2012 saldo migracji było dodatnie. W roku 2014 wyniosło 0.

Saldo migracji zagranicznych w Gminie Stolno wyniosło w roku 2014 1 osobę. Najniższe, na poziomie -3 osób odnotowano w roku 2006. Saldo migracji wewnętrznej i zagranicznej w Gminie Stolno przedstawia Wykres 6.

Wykres 6. Saldo migracji w Gminie Stolno

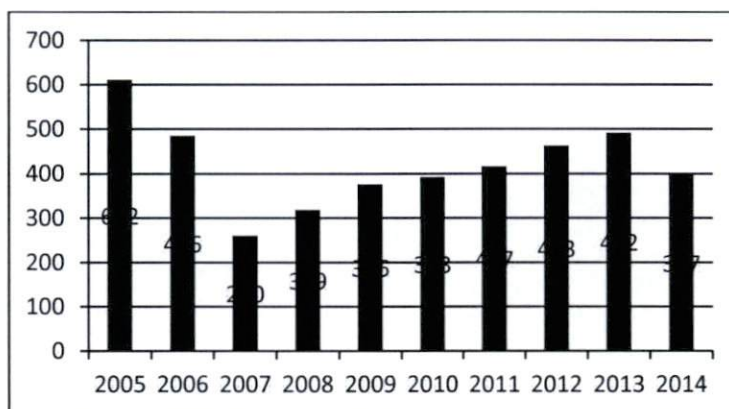
ŹRÓDŁO: DANE GUS.

Ujemne saldo utrzymuje się w województwie kujawsko-pomorskim. Na koniec 2014 roku saldo migracji wewnętrznych wyniosło ono -1738 osób, gdzie 21 829 osób napłynęło, natomiast 23567 odplynęło z regionu, natomiast saldo migracji zagranicznych wyniosło -1100 osoby (GUS, 2014).

2.3 Bezrobocie

W Gminie Stolno w 2014 roku, zanotowano 397 osób bezrobotnych, z czego 52,90% stanowiły kobiety. Należy zauważyć, że liczba osób bezrobotnych w latach 2005- 2007 systematycznie zmalała. Następnie rosła, aż do roku 2013. W 2014 wyniosła 397 osób. Liczbę osób bezrobotnych w Gminie Stolno przedstawia Wykres 7.

Wykres 7. Liczba osób bezrobotnych w Gminie Stolno

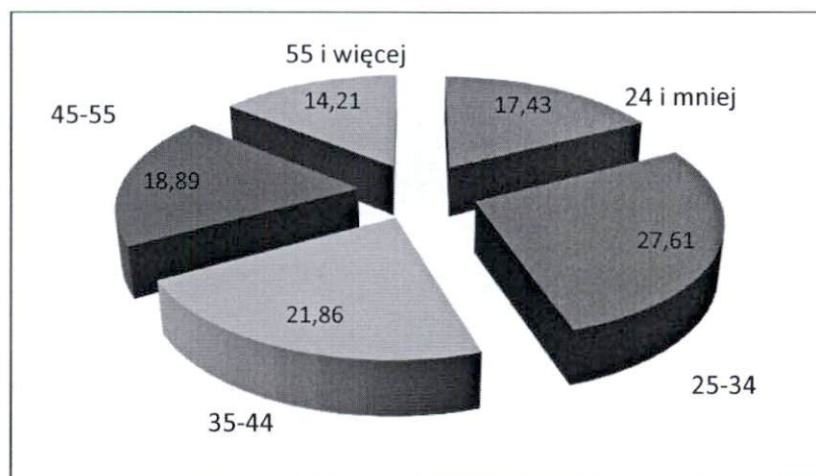

ŹRÓDŁO: DANE GUS

Na terenie powiatu chełmińskiego bezrobocie w roku 2014 roku wyniosło 3717 osób. Warto zauważyć, że liczba osób bezrobotnych z terenu Gminy Stolno stanowiła około 10,68 % wszystkich bezrobotnych powiatu. Stopa bezrobocia w powiecie chełmińskim wynosi obecnie ok. 20,9 %. Liczba osób bezrobotnych w powiecie chełmińskim waha się sezonowo. Jest niższa w miesiącach letnich, natomiast wyższa w okresach zimowych.

W odniesieniu do wieku osób bezrobotnych w Polsce, najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 25-34 lat (27,91 % ogółu zarejestrowanych) oraz osoby w wieku do 35-44 lat (20,94%). Osoby w wieku 45-54 lat to 18,61% ogółu bezrobotnych. Odsetek zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 24 i mniej lat wyniósł 16,54%, a powyżej 54 lat – 16,00 % (GUS, wrzesień 2009). Dla województwa kujawsko-pomorskiego, struktura bezrobotnych ze względu na wiek jest zaprezentowana na poniższym wykresie.

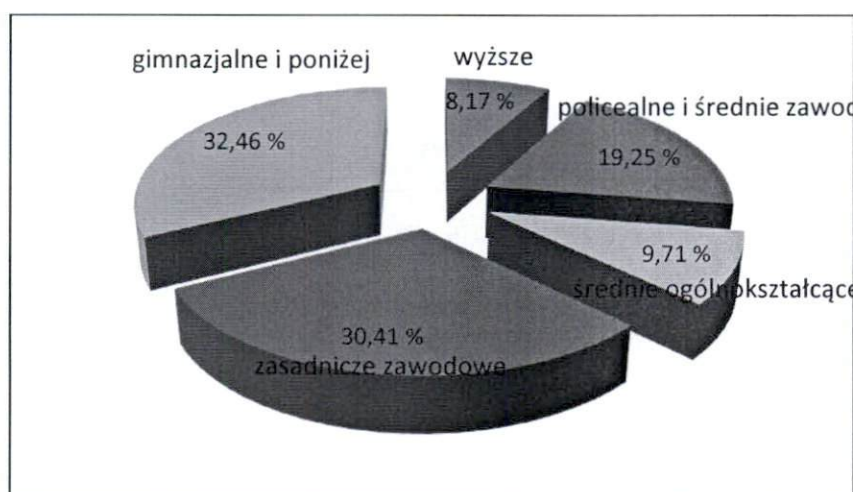
Wykres 8. Struktura bezrobotnych ze względu na wiek w woj. kujawsko-pomorskim (2014)

Źródło: Dane GUS

Największa grupa bezrobotnych w Polsce posiadała wykształcenie gimnazjalne i niższe – 27,54% oraz zasadnicze zawodowe – 27,63 % ogółu zarejestrowanych w urzędach pracy. Świadectwem ukończenia szkół średnich zawodowych legitymowało się 21,97 % ogółu bezrobotnych, średnich ogólnokształcących – 10,51 %, a dyplomem ukończenia szkół wyższych – 12,35 % (GUS, 2014). Dla województwa kujawsko-pomorskiego, struktura bezrobotnych ze względu na wykształcenie jest zaprezentowana na poniższym wykresie.

Wykres 9. Struktura bezrobotnych ze względu na wykształcenie w woj. kujawsko-pomorskim (2014)

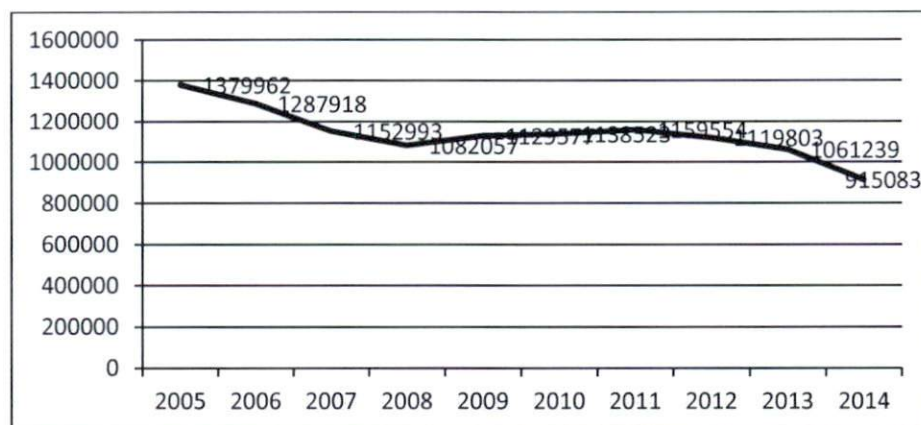

Źródło: GUS 2014

2.4 Przestępczość i patologie społeczne

Na poniższym wykresie zaprezentowano dane na temat liczby przestępstw w Polsce w latach 2005-2014.

Wykres 11. Liczba przestępstw w Polsce.

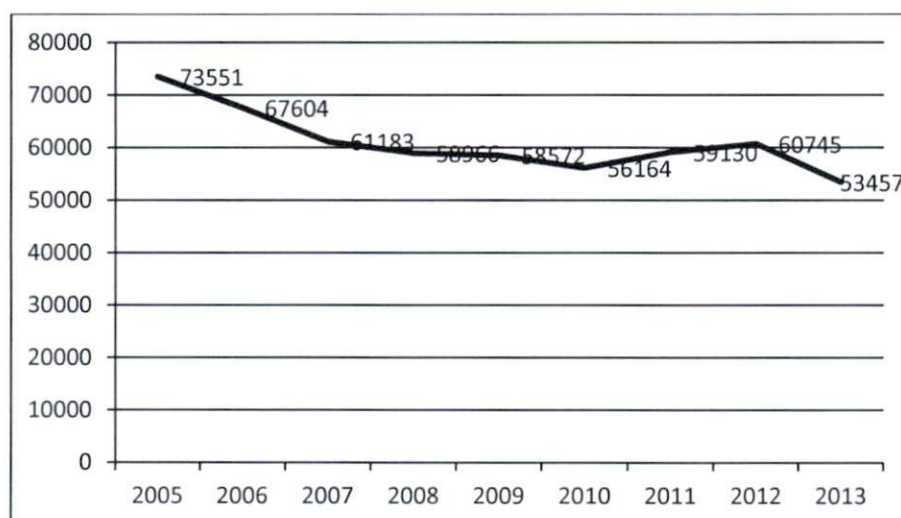

ŹRÓDŁO: [HTTP://WWW.POLICJA.PL](http://www.policja.pl).

Pomimo spadku liczby takich czynów w ostatnich kilku latach, w 2014 roku w Polsce odnotowano ponad 915 083 przestępstw.

W województwie kujawsko-pomorskim, w roku 2013 odnotowano 53 457 przestępstw, przy czym zauważalny jest spadek takich czynów w ostatnich latach (por. poniższy rys.).

Wykres 12. Liczba przestępstw w woj. kujawsko-pomorskim

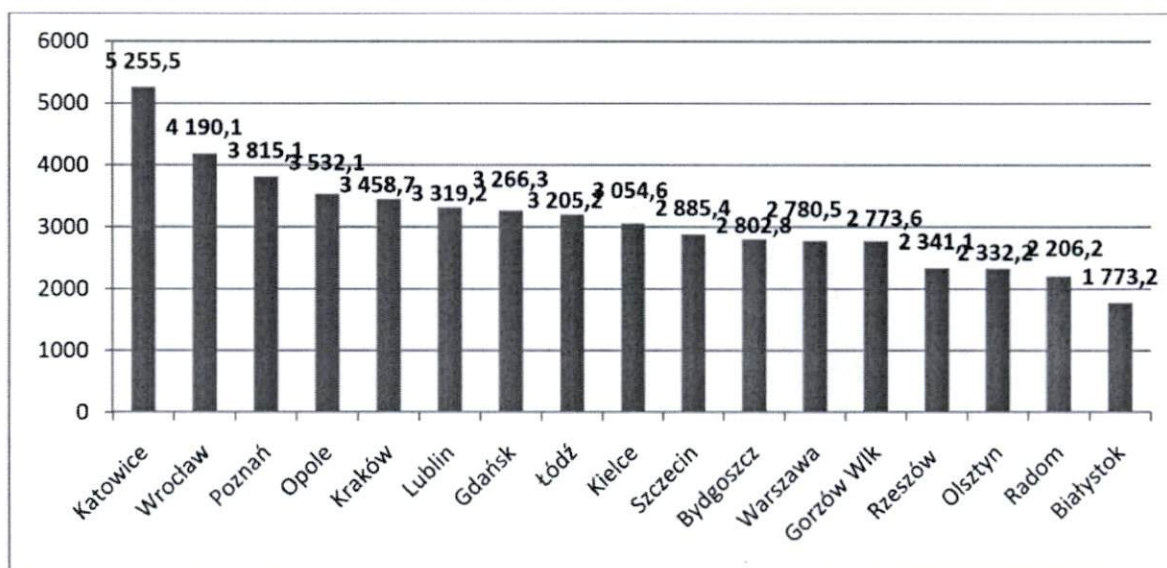
ŹRÓDŁO: [HTTP://WWW.KUJAWSKO-POMORSKA.POLICJA.GOV.PL](http://www.kujawsko-pomorska.policja.gov.pl).

Należy pamiętać, iż wiele przestępstw jest wynikiem patologii i kryzysowych sytuacji, szczególnie w miastach. Liczba przestępstw jest dodatnio skorelowana z patologiami w rodzinie, skalą bezrobocia czy apatii społecznej. Rewitalizacja, będąca działaniem kompleksowym, o znaczeniu społeczno-gospodarczym, pozwala w ostateczności na przeciwdziałanie przestępczości.

Nie bez powodu do największej liczby przestępstw zawsze dochodziło w miastach. Wskaźnik zagrożenia przestępczością kryminalną w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców daje możliwość porównania statystycznego poszczególnych miast.

Bydgoszcz, będąca stolicą województwa kujawsko-pomorskiego, uplasowała się w 2008 roku na 11 miejscu pod względem wysokości wskaźnika zagrożenia przestępczością kryminalną w miastach wojewódzkich (wskaźnik wyniósł 2802,8 na 100 tys. mieszkańców; por. wykres poniżej.)

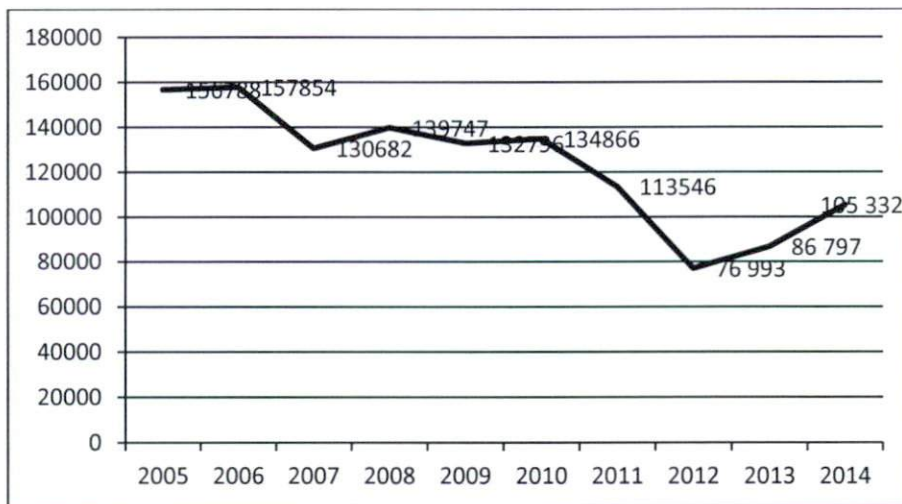
Wykres 13. Wskaźnik zagrożenia przestępczością kryminalną w miastach wojewódzkich (na 100 tys. mieszkańców)

ŹRÓDŁO: [HTTP://WWW.POLICJA.PL](http://www.policja.pl)

Statystyką, która pozwala odzwierciedlić negatywne zjawiska w społeczeństwie, a szczególnie patologie, mające miejsce w rodzinie, jest liczba ofiar przemocy domowej (por. poniższy rys.). W 2014 roku w Polsce odnotowano 105.332 takich osób.

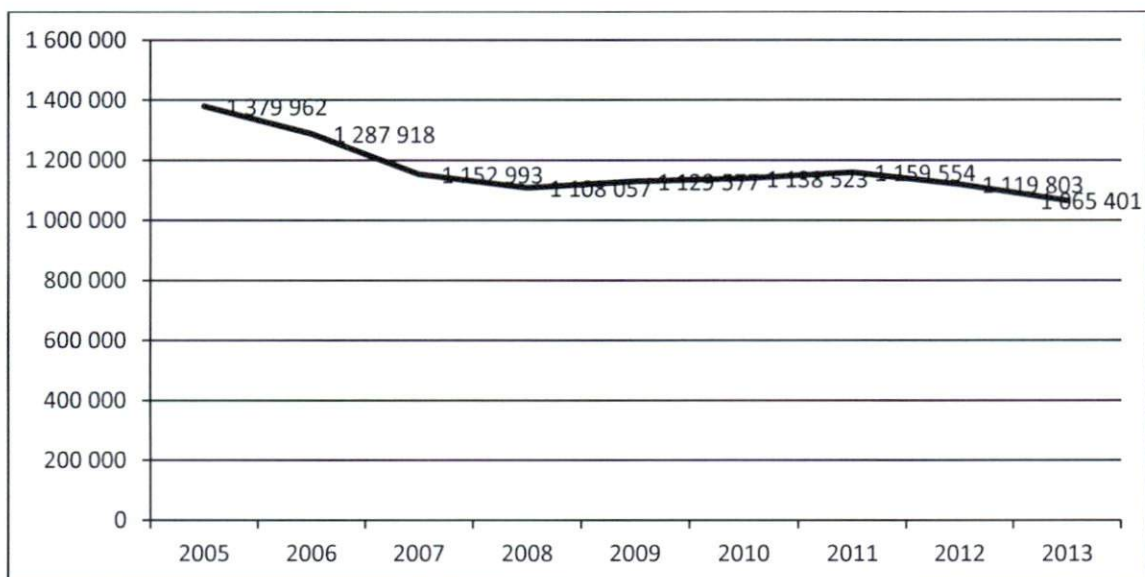
Wykres 14. Liczba ofiar przemocy domowej w Polsce

ŹRÓDŁO: [HTTP://WWW.POLICJA.PL](http://www.policja.pl).

Zjawiska patologiczne są też odzwierciedlone w liczbie przestępstw popełnionych przez osoby nieletnie. Liczba takich czynów w ostatnich latach utrzymuje się na zbliżonym, wysokim poziomie. W 2013 roku odnotowano ich w Polsce ponad 1 065 401 (por. poniższy rys.).

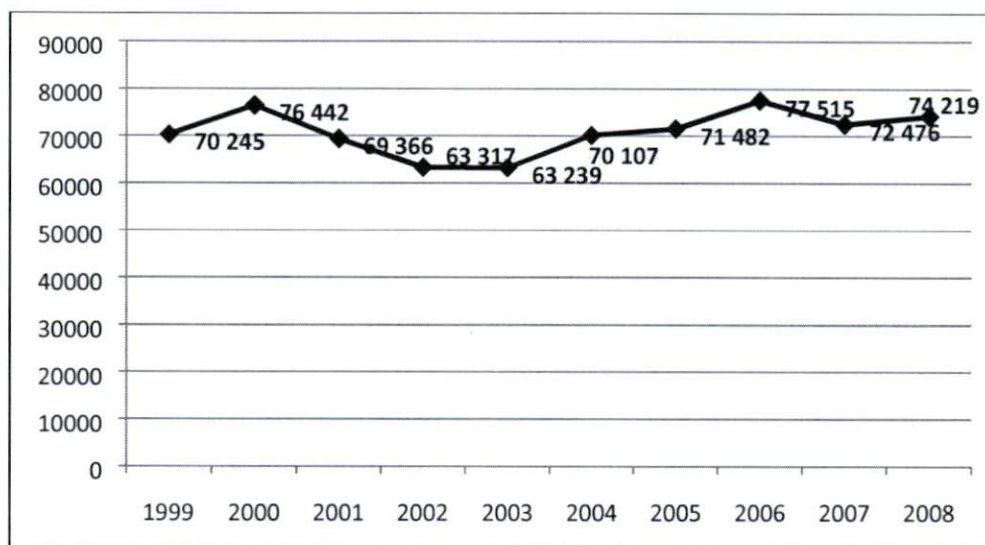
Wykres 15. Liczba przestępstw z udziałem nieletnich w Polsce

ŹRÓDŁO: [HTTP://WWW.POLICJA.PL](http://www.policja.pl).

W 2008 roku, w województwie kujawsko-pomorskim odnotowano 3.370 czynów karalnych popełnionych przez 2.565 nieletnich. W 2007 roku miało miejsce 3.254 takich czynów popełnionych przez 2.833 nieletnich. Nastąpił zatem wzrost liczby stwierdzonych czynów karalnych (+3,6%) i spadek liczby nieletnich sprawców o (-9,5%) – por. Wykres 16

Wykres 16. Liczba przestępstw z udziałem nieletnich w woj. kujawsko-pomorskim

ŹRÓDŁO: [HTTP://WWW.KUJAWSKO-POMORSKA.POLICJA.GOV.PL](http://www.kujawsko-pomorska.policja.gov.pl).

W regionie bydgosko-toruńskim w roku 2008 popełniono 18 409 przestępstw o charakterze kryminalnym oraz 5 616 o charakterze gospodarczym. Dla porównania w całym województwie kujawsko-pomorskim zanotowano odpowiednio 37 698 oraz 10 538 takich przestępstw. Wykrywalność przestępstw w regionie wynosi 61,8% oraz odpowiednio 67,8% w województwie.

Powiat chełmiński jest obszarem o względnie wysokim i rosnącym współczynniku przestępczości. Jest siódmym z dziesięciu powiatów w woj. Kujawsko-pomorskim, w którym odnotowano wzrost przestępczości. Wzrost ten wyniósł 23,9% w roku 2008 w porównaniu z rokiem 2007. Na terenie powiatu w roku 2008 stwierdzono 88 czynów karalnych, jest to 2,6% wszystkich czynów karalnych popełnionych na terenie woj. kujawsko-pomorskiego. Zatrzymano 108 nieletnich sprawców przestępstw, co jest wynikiem 8. wśród pozostałych powiatów. Powiat chełmiński charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem zagrożenia przestępczością nieletnich (171,2). Średni poziom tego wskaźnika dla woj. kujawsko-pomorskiego wynosi 163,1. W roku 2009 w powiecie chełmińskim zanotowano 42 przestępstwa przeciwko rodzinie. Jest to bardzo duży wzrost wobec 24 popełnionych w roku 2008.

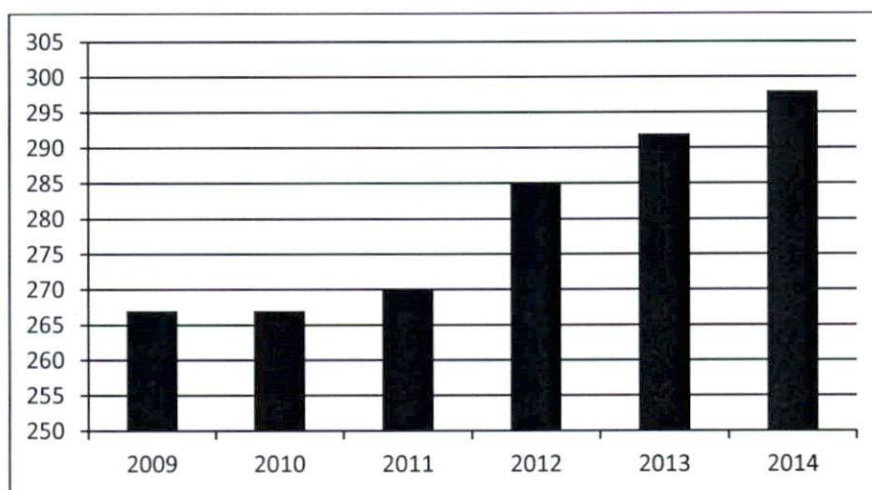
2.5 Aktywność gospodarcza

Stolno jest gminą typowo rolniczą, lecz mieszkańcy posiadają dodatkowe źródło utrzymania. Mieszkańcy są zmuszeni poszukiwać pracy poza obszarem gminy, a często również państwa.

W roku 2014 w Gminie Stolno było zarejestrowanych 298 podmiotów gospodarczych. W stosunku do roku 2013 ich ilość wzrosła o 6 (wzrost o 2 %). Liczbę podmiotów gospodarczych w Gminie Stolno przedstawia

Wykres 17.

Wykres 17. Liczba podmiotów gospodarczych w Gminie Stolno w latach 2009-2014

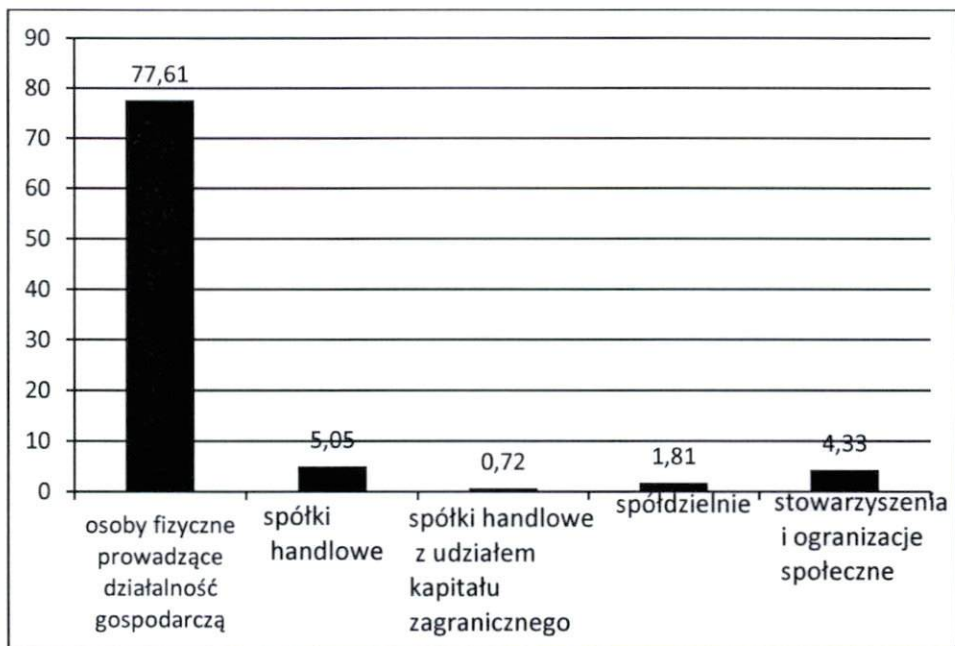

ŹRÓDŁO: DANE GUS.

W ostatnich latach liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Gminie Stolno wzrasta. Liczba podmiotów gospodarczych w powiecie chełmińskim wyniosła w roku 2014 3640, w województwie kujawsko-pomorskim 192 078, a w całym kraju 4 119 671. Ilość podmiotów gospodarczych Gminy Stolno stanowi niewielką część ilości podmiotów gospodarczych regionu.

Największą część sektora prywatnego zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Stolno osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W roku 2014 na terenie gminy zarejestrowane było 215 takich osób, co stanowi 77,62 % wszystkich podmiotów sektora prywatnego. Wykres 18. przedstawia procentowy udział form prowadzonej działalności gospodarczej w sektorze prywatnym na terenie Gminy Stolno w 2014 roku.

Wykres 18. Procentowy udział formy prowadzonej działalności gospodarczej w sektorze prywatnym na terenie Gminy Stolno w roku 2014

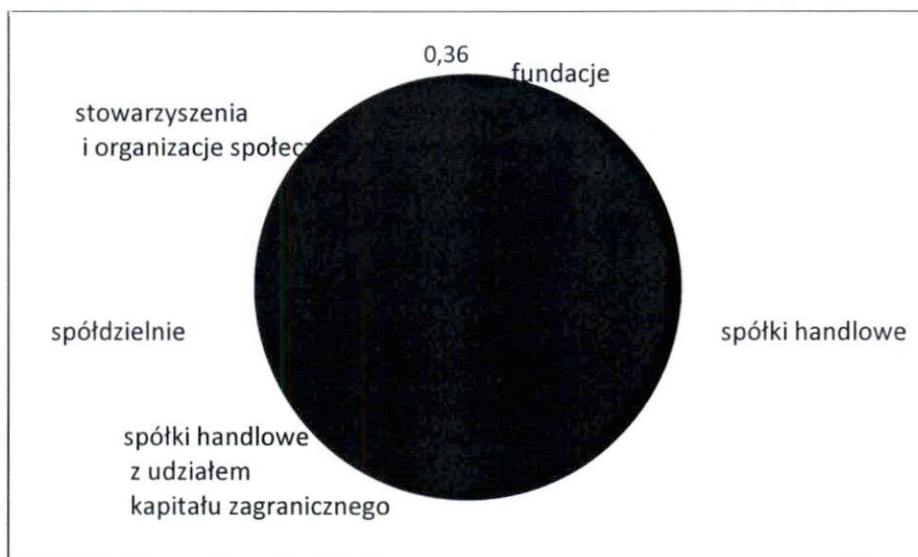

ŹRÓDŁO: DANE GUS.

Podobne tendencje daje się zaobserwować w powiecie chełmińskim, województwie kujawsko-pomorskim jak również w całym kraju. W roku 2014 najbardziej popularną formą prowadzenia działalności gospodarczej w sektorze prywatnym była działalność osób fizycznych. W powiecie chełmińskim 76,77 % (2 664) zarejestrowanych przedsiębiorców prowadziło działalność w tej formie, na terenie woj. kujawsko-pomorskiego 76,38% (142 201), a w całym kraju 74,10% (2 961 239).

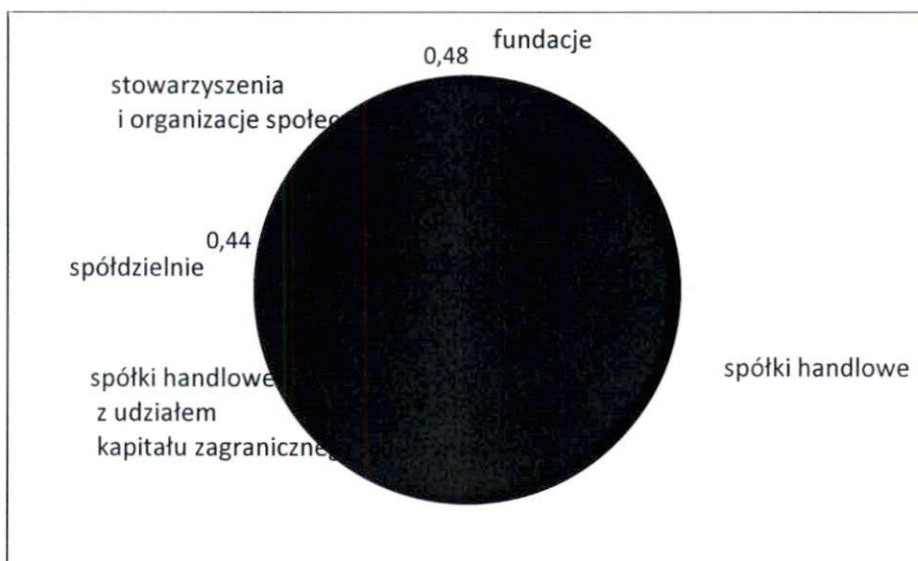
Kolejne trzy wykresy przedstawiają procentowy udział pozostałych form prowadzenia działalności gospodarczej w sektorze prywatnym w całości sektora na terenie powiatu chełmińskiego, województwa kujawsko-pomorskiego oraz Polski.

Wykres 19. Procentowy udział pozostałych form prowadzenia działalności gospodarczej w sektorze prywatnym w woj. kujawsko-pomorskim w roku 2014

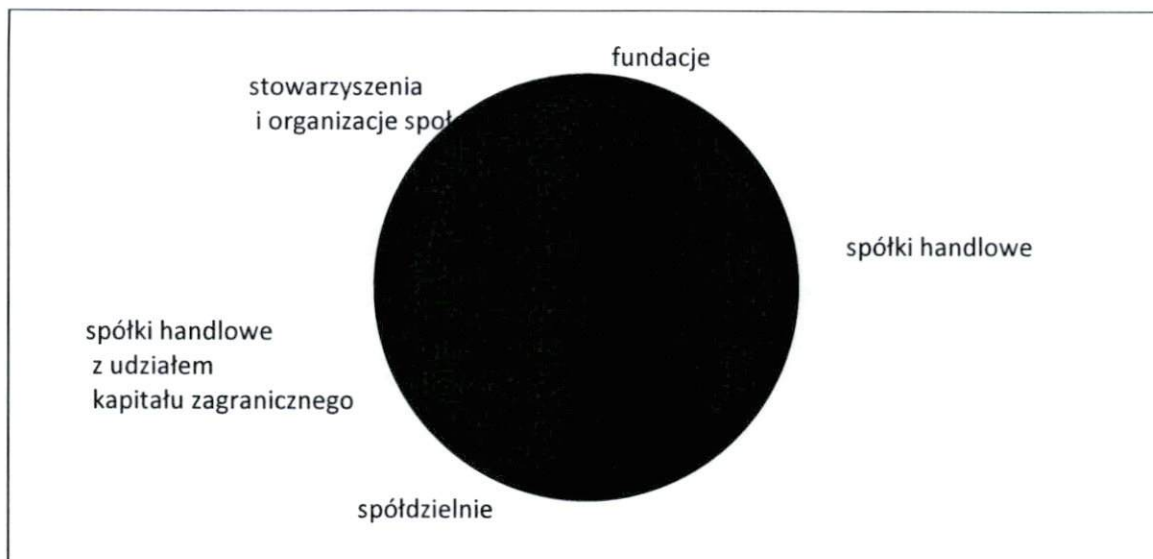
ŹRÓDŁO: DANE GUS

Wykres 20. Procentowy udział pozostałych form prowadzenia działalności gospodarczej w sektorze prywatnym w Polsce w roku 2014 roku

ŹRÓDŁO: DANE GUS

Wykres 21. Procentowy udział pozostałych form prowadzenia działalności gospodarczej w sektorze prywatnym w powiecie chełmińskim w roku 2014 roku.

ŹRÓDŁO: DANE GUS

Drugą najbardziej popularną formą prowadzenia działalności gospodarczej zarówno w kraju jak i w woj. kujawsko-pomorskim są spółki handlowe. Ich udział stanowi odpowiednio 10,21 % i 7,55 % w całości sektora prywatnego. Na terenie powiatu chełmińskiego drugą najczęściej występującą formą są stowarzyszenia i organizacje społeczne, natomiast spółki handlowe są pierwszą w kolejności najczęściej występującą formą. Warto zwrócić uwagę, że w powiecie, województwie i kraju trzecie w kolejności miejsce zajmują spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego. Sytuacja na terenie Gminy Stolno jest zbliżona do zaobserwowanej na terenie powiatu chełmińskiego. W zależności od wielkości badanego obszaru kształtuje się procentowy udział fundacji w sektorze prywatnym. Największy jest na terenie całego kraju i zmniejsza się wraz z malejącą powierzchnią badanego obszaru. W Gminie Stolno w roku 2014 nie występuje żadna fundacja.

Procentowy udział podmiotów gospodarki narodowej w Gminie Stolno wg branż:

Sekcja A - Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo- 8,61 %

Sekcja D- Przetwórstwo przemysłowe- 7,87%

Sekcja F- Budownictwo- 12,36 %

Sekcja G- Handle hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów mechanicznych motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego- 26,97%

Sekcja H- Hotele i restauracje -2,25 %

Sekcja I- Transport, gospodarka magazynowa i łączność- 8,99%

Sekcja J- Pośrednictwo finansowe-2,62%

Sekcja K- Obsługa nieruchomości, wynajem , nauka i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej- 10,49%

Sekcja L- Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne-2,25%

Sekcja M- Edukacja -5,62%

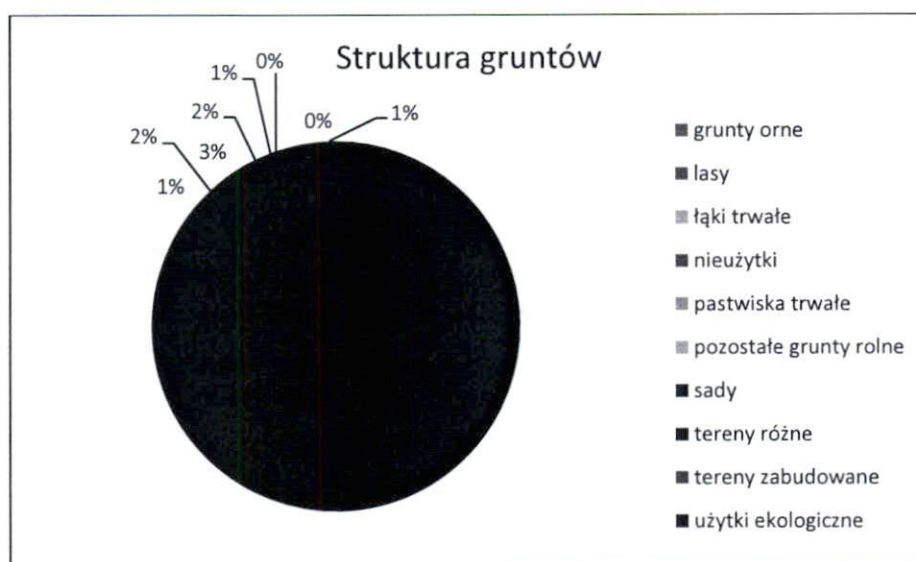
Sekcja N- Ochrona zdrowia i opieka społeczna- 5,99 %

Sekcja O- gospodarka ściekami oraz wywóz i unieszkodliwianie odpadów, usługi sanitarne i pokrewne-5,99%

W gminie dominującym rodzajem działalności jest rolnictwo. Dominują gospodarstwa indywidualne.

Powierzchnia użytków rolnych w Gminie Stolno wynosi 7 825 ha. Kolejny rysunek przedstawia ich podział ze względu na ilość przypadających na grupę hektarów.

Wykres 22. Struktura gruntów w Gminie Stolno

ŹRÓDŁO: DANE GUS

Największą powierzchnię zajmują użytki rolne 7825 ha (7187 ha gruntów ornych, 79 ha sadów, 88 ha łąk trwałych, 272 ha pastwisk trwałych i 199 ha pozostałych). Poza tym w gminie jest 1318 ha gruntów leśnych oraz 110 ha gruntów pod wodami. 387 ha to tereny zabudowane. Użytki ekologiczne wynoszą 9 ha, nieużytki 190 ha, a tereny różne 22 ha. Udział terenów rolnych i zielonych w ogólnej powierzchni gminy wynosi około 93 %.

Podobną tendencję charakteryzuje ukształtowanie powierzchni użytków rolnych powiatu chełmińskiego. Na jego terenie znajduje się 42 478 ha użytków rolnych, w tym 88,05% stanowią grunty orne, 6,38% łąki, 4,58% pastwiska oraz 0,99% sady. Powierzchnia użytków rolnych województwa wynosi 1 156 570 ha a kraju 18 208 403.

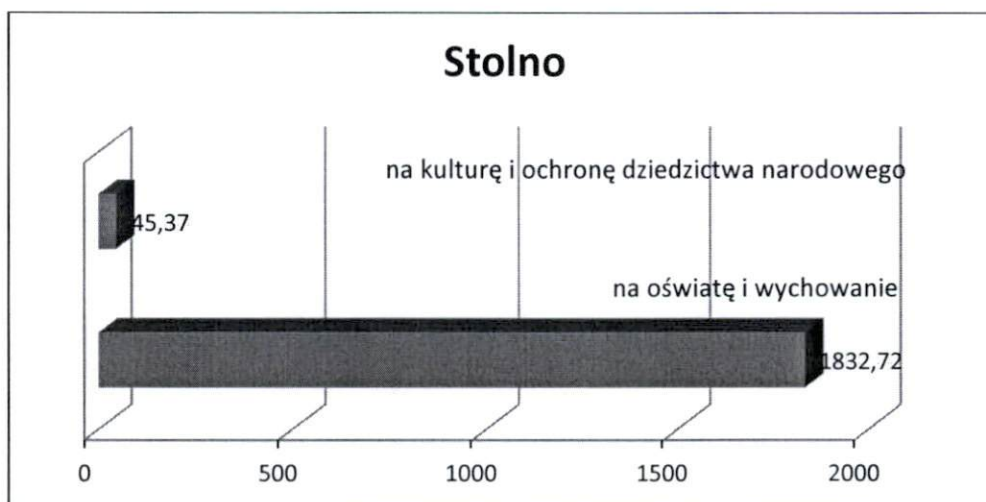
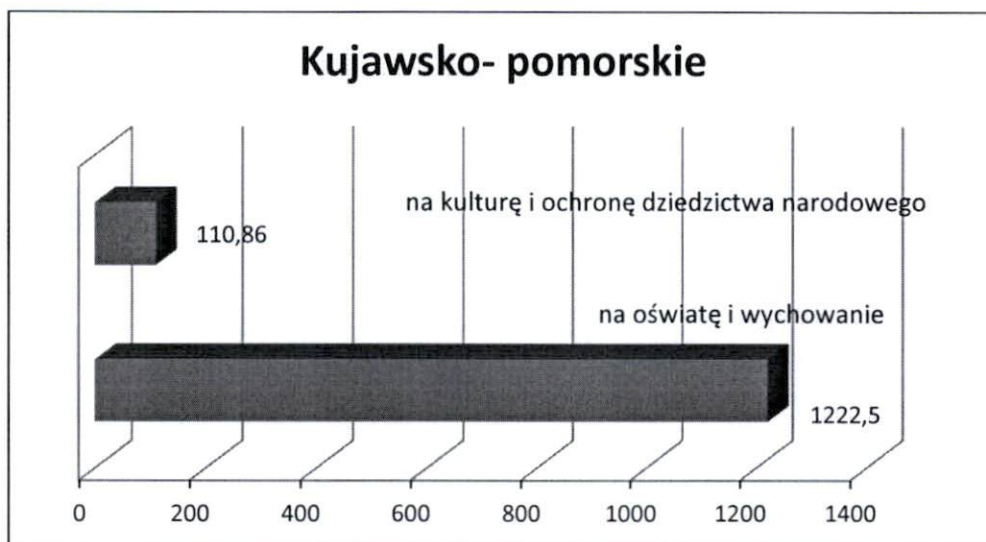
Na terenie Gminy Stolno znajduje się 1 225 ha lasów i gruntów leśnych. Stanowi to 35,13% lasów i gruntów leśnych powiatu chełmińskiego oraz 0,28% lasów i gruntów leśnych województwa. Na terenie Gminy Stolno znajduje się 813 ha gruntów sklasyfikowanych jako pozostałe grunty i nieużytki.

2.6 Strefa społeczno-gospodarcza

Poniżej przedstawiono wskaźniki, które decydują o poziomie życia mieszkańców Gminy Stolno. Szczególną uwagę zwrócono na wielkość pomocy społecznej udzielanej przez gminę mieszkańcom. Wymieniono też wydatki i placówki wpływające na jakość i dostęp mieszkańców do kultury jak i te, które wpływają na jakość życia w gminie.

Dochody Gminy Stolno na jednego mieszkańca w 2014 roku wyniosły 3 508,80 zł. Dla porównania średnie dochody gmin wiejskich w woj. kujawsko-pomorskim na jednego mieszkańca w 2013 roku wyniosły 3 454,94 zł.

Wykres 23. Wydatki Gminy Stolno oraz gmin wiejskich województwa kujawsko-pomorskiego na oświatę i wychowanie oraz na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2014

ŹRÓDŁO: DANE GUS

Średnie wydatki na oświatę i wychowanie w przeliczeniu na jednego mieszkańca były w roku 2014 wyższe w gminie Stolno niż średnie wydatki gmin wiejskich w woj. Kujawsko-pomorskim. Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego były wyższe w woj. Kujawsko-pomorskim.

Zgodnie z ostatnimi danymi Głównego Urzędu Statystycznego, Gmina Stolno wydała w 2011 roku na zasiłki i pomoc w naturze oraz na składki na ubezpieczenia społeczne 187 030, 39 zł.

Zasoby mieszkaniowe w gminie prezentuje tabela poniżej.

Tabela 3. Zasoby mieszkaniowe w gminie

	Jednostka miary	2011	2012	2013	2014
ZASOBY MIESZKANIOWE					
Zasoby mieszkaniowe gmin (komunalne)					
mieszkania ogółem					
mieszkania	-	-	-	15	-
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	-	-	556	-
mieszkania socjalne					
mieszkania	-	5	5	5	:
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	96	96	96	:
Zasoby mieszkaniowe					
ogółem					
mieszkania	-	1289	1303	1313	1323
izby	-	4959	5024	5081	5135
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	100590	102012	103470	104903
na wsi					
mieszkania	-	1289	1303	1313	1323
izby	-	4959	5024	5081	5135
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	100590	102012	103470	104903
Mieszkania niezamieszkałe w zasobie gminy (pustostany)					
ogółem	-	-	-	6	-
Budynki mieszkalne w gminie					
ogółem	-	819	827	836	846
Zasoby mieszkaniowe gminne sprzedane					
w budynkach sprzedanych w całości					
mieszkania	-	2	-	0	-
powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	91	-	0	-

Źródło: GUS

98,5% mieszkań w Gminie Stolno jest podłączone do sieci wodociągowej, 88,3% posiada łazienkę a 83,0 % centralne ogrzewanie. Przeciętna powierzchnia mieszkania na terenie gminy wynosi 79,3 m² natomiast na jednego mieszkańca przypada średnio 20,2 m² powierzchni mieszkalnej. Gmina Stolno w 2013 roku wypłaciła 462 dodatków mieszkaniowych na łączną kwotę 77 992zł. Średni wypłacony dodatek mieszkaniowy wyniósł w Gminie Stolno 107,66 zł w 2008 roku. W roku 2007 nie przeprowadzono na terenie gminy żadnego postępowania eksmisyjnego ani nie wykonano żadnej eksmisji.

Tabela 4. Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne

	Jednostka miary	2011	2012	2013	2014
Mieszkania wyposażone w instalacje techniczno-sanitarne					
ogółem					
wodociąg	-	1269	1283	1293	:
ustęp splukiwany	-	1192	1206	1216	:
łazienka	-	1136	1150	1160	:
centralne ogrzewanie	-	1066	1080	1090	:
gaz sieciowy	-	1	1	1	:
na wsi					
wodociąg	-	1269	1283	1293	:
ustęp splukiwany	-	1192	1206	1216	:
łazienka	-	1136	1150	1160	:
centralne ogrzewanie	-	1066	1080	1090	:
gaz sieciowy	-	1	1	1	:
Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań					
na wsi					
wodociąg	%	98,4	98,5	98,5	:
łazienka	%	88,1	88,3	88,3	:
centralne ogrzewanie	%	82,7	82,9	83,0	:

Źródło: GUS

Na terenie gminy działa jeden Ośrodek Zdrowia – w Stolnie oraz jego filia w Robakowie, ponadto funkcjonują też prywatne gabinety stomatologiczne i lekarskie. Jest tu 6 oddziałów przedszkolnych, a także 3 szkoły podstawowe i 2 gimnazja. W Grubnie funkcjonuje szkoła średnia prowadzona przez Powiat Chełmiński – Zespół Szkół Centrum Kształcenia Praktycznego im. Ignacego Łyskowskiego (obejmuje: Liceum Ogólnokształcące, Technikum, Zasadniczą Szkołę Zawodową, Szkołę Policealną dla Dorosłych, Internat, Centrum Kształcenia Praktycznego).

Istotnym aspektem strefy społecznej jest szeroko pojęte środowisko kulturowe. Cechy przestrzeni kulturowej wyznaczają kultywowane tradycje kulturalne, kompleksy kulturowe, pomniki dziedzictwa oraz obiekty o szczególnych wartościach dla społeczności lokalnych.

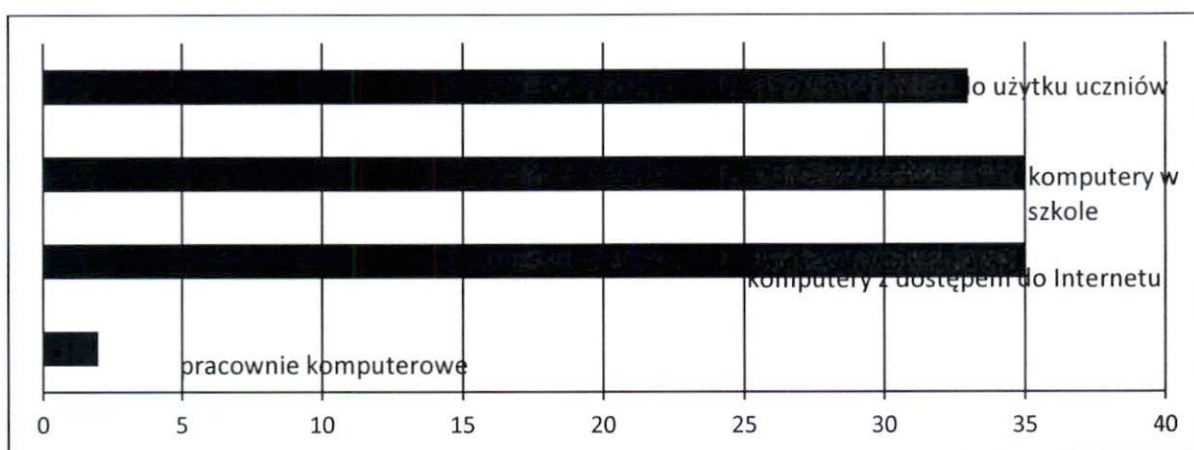
Szansą jest oferta proponowana przez instytucje kultury, stowarzyszenia, zespoły amatorskie itp. Na terenie gminy działa jedna instytucja kultury tj. Gminna Biblioteka Publiczna. Brak jest Klubów Środowiskowych.

Gminna Biblioteka Publiczna zatrudnia 2 pracowników. Księgozbiór placówki wynosi 27 868 woluminów. Placówka biblioteczna nie jest dostosowana do osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. 120 na tysiąc mieszkańców gminy korzysta z zasobów bibliotecznych. Jeden czytelnik wypożyczył średnio 11,1 książki w roku 2014. Gmina Stolno nie posiada obecnie żadnej sali kinowej ani muzeum. Nie istnieją również na jej terenie żadne ośrodki i domu kultury ani kluby. Nie odbywają się również stałe imprezy artystyczne. Natomiast na terenie Gminy Stolno jest 13 świetlic wiejskich umiejscowionych w 12 sołectwach. Do 2015 r. tylko jedno sołectwo (sołectwo Małe Czyste) nie posiada własnej świetlicy.

W Gminie Stolno znajduje się jeden publiczny zakład opieki zdrowotnej posiadający jedną filię, w których w 2008 roku udzielono 17 885 porad. Na jej terenie brak jest placówek stacjonarnej pomocy społecznej i żłobków.

W 2014 roku na terenie gminy znajdowały się 4 szkoły podstawowe, posiadające w sumie 38 pomieszczeń. Uczęszczało do nich 323 uczniów, ukończyło je 54 absolwentów. W 2015 r. nastąpiła likwidacja jednej szkoły podstawowej (w Małym Czystym). W Gminie Stolno w 2014 roku znajdowały się 2 gimnazja podporządkowane samorządowi gminnemu. Znajduje się w nich w sumie 18 pomieszczeń. W 2014 roku do gimnazjów uczęszczało 159 uczniów. Gimnazja ukończyło 45 absolwentów.

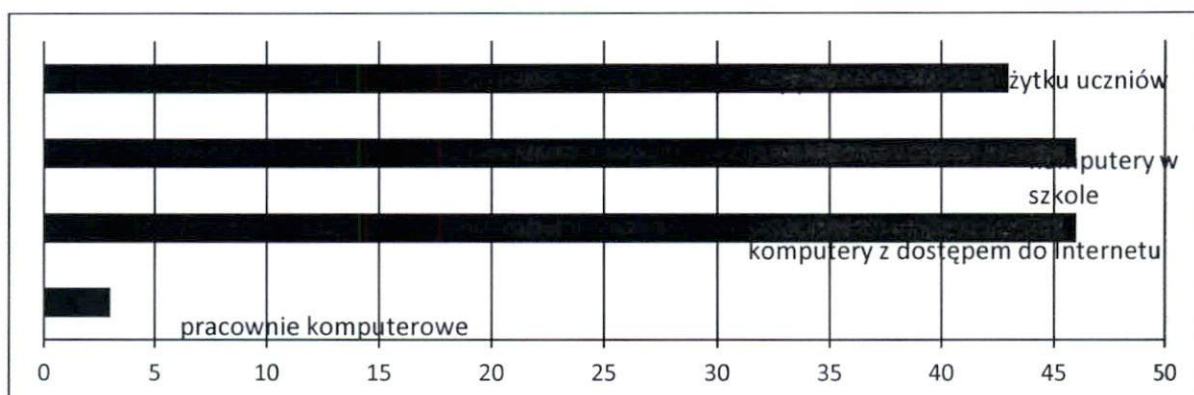
Wykres 24. Komputeryzacja w gimnazjach w Gminie Stolno w roku 2015

Źródło: DANE z UG Stolno

Gimnazja na terenie gminy posiadają 2 pracownie komputerowe. Jest w nich 35 komputerów, z których wszystkie podłączone są do Internetu. Do użytku uczniów przeznaczono 33 komputery.

Wykres 25. Komputeryzacja szkół podstawowych na terenie Gminy Stolno w roku 2015

Źródło: DANE z UG Stolno

Dwie szkoły podstawowe pozostające w strukturze Zespołów Szkół korzystają z gimnazjalnych pracowni komputerowych. Natomiast tylko Szkoła podstawowa w Wabczu jest wyposażona w jedną pracownię komputerową posiadającą w sumie 11 komputerów, z których wszystkie podłączone są do Internetu a do użytku uczniów pozostawiono 10 komputerów.

Upowszechnianiem sportu zajmują się szkoły podstawowe, gimnazjalne, Stowarzyszenia Kultury Fizycznej oraz Gmina Stolno.

2.7 Strefa środowiskowo-przestrzenna

Według fizyczno-geograficznego podziału J. Kondrackiego obszar gminy leży w obrębie mezoregionu Pojezierza Chełmińskiego. Przeważa płaska, miejscami falista wysoczyzna morenowa wznosząca się 85 - 95 m n.p.m. Powierzchnia wysoczyzny generalnie skłania się z południowego wschodu na północny-zachód.

Urozmaicenie powierzchni morenowej stanowią nieliczne pagórki morenowe (5-10 m wysokości względnej), rozcinają ją niewielkie rynny polodowcowe, z których największe to dolina Browiny, rynny jezior: Papowskiego, Jeleniec, Bartlewskiego i Młyńskiego. Ponadto powierzchnię wysoczyzny urozmaicają liczne zagłębienia wytopiskowe, których dna są podmokłe lub wypełniają je niewielkie „oczka” wodne.

Sieć wodną na obszarze gminy stanowi rzeka Fryba, zwana również Browiną, Struga Papowska, Struga Sadzka, Struga Żaki.

Oprócz wód płynących na terenie gminy znajdują się następujące jeziora:

- Jezioro Małe Czyste,
- Jezioro Robakowo,
- Jezioro Grubno przy Zespole Szkół Rolniczych.

Stan środowiska naturalnego w znacznym stopniu wpływa na stan zdrowia ludzi, co wyraża się w ogólnej liczbie zgonów i chorób. Środowisko wpływa również na stan zdrowia fizycznego i psychicznego człowieka poprzez dostarczanie dostępu do zasobów naturalnych, możliwości wypoczynku czy wrażeń estetycznych.

Najważniejszymi problemami, związanymi z oddziaływaniem zanieczyszczeń środowiska na stan zdrowia ludności województwa kujawsko-pomorskiego, są: jakość wody przeznaczonej i zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.

Gleby na terenie gminy posiadają znaczącą wartość użytkową dla rolnictwa. Kolejnym ważnym zasobem występującym na jej terenie są jeziora. W gminie występuje 9 jezior. Gmina nie dysponuje zasobami mineralnymi. Na jej terenie znajduje się 9 obiektów zakwalifikowanych jako pomniki przyrody. Całkowity obszar zajmowany przez parki krajobrazowe wynosi 2 975 ha. Natomiast powierzchnia obszarów krajobrazu chronionego wynosi 150 ha.

Na terenie gminy Stolno zlokalizowane są obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody. Poniżej przedstawiono ich krótką charakterystykę.

Zespołu Parków Krajobrazowych Chełmińskiego i Nadwiślańskiego utworzony został na mocy rozporządzenia wojewody kujawsko-pomorskiego z dnia 31 marca 1999 roku, nr 50/99 poprzez połączenie Chełmińskiego i Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego. Powstał on w celu ochrony największej polskiej rzeki niżowej Wisły wraz z przyległymi łąkami, polami starorzeczami i lasami łągowymi oraz wysokich, stromych i dynamicznych zboczy wysoczyzn morenowych, które porośnięte licznymi i głębokimi parowami, porośnięte gradami zboczowymi i roślinnością kserotermiczną stanowią charakterystyczny dla parku krajobraz. Występuje tu ponad 1000 gatunków roślin naczyniowych, między innymi: ostnica Jana (*Stipa joannis*), ostnica włosowata (*Stipa capillata*), miłek wiosenny (*Adonis vernalis*), zawilec wielkokwiatowy (*Anemone sylvestris*), salwina pływająca (*Salvinia natans*). Na piaszczystych wyspach na Wiśle gniazduje rybitwa białoczelna i rzeczna – gatunki zagrożone wyginięciem. Na łąkach i pastwiskach można spotkać gatunek zagrożony wyginięciem w skali światowej derkacz.

Obszar Strefy Krawędziowej Doliny Wisły (3 292,0 ha)

Obszar rozciąga się na przestrzeni ok. 35 km. Poza strefą krawędziową basenów doliny Wisły: Chełmińskiego i Grudziądzkiego obszar obejmuje dodatkowo kompleks leśny otaczający Jezioro Rudnickie oraz znaczny kompleks leśny na północ od Dusocina (przy granicy z województwem pomorskim). Obszar występuje na terenie 7 jednostek administracyjnych: 6 gmin i 1 miasta (Grudziądz). Przez obszar przebiega szereg dróg o znaczeniu krajowym, a także dwie linie kolejowe jednotorowe niezelektryfikowane: Toruń – Grudziądz – Kwidzyn i Jabłonowo – Grudziądz – Laskowice.

Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów dotyczą ochrony istniejących form geomorfologicznych i naturalnego ukształtowania skarpy wiślanej w obrębie Kotliny Grudziądzkiej, Doliny Kwidzyńskiej, Pojezierza Chełmińskiego, ochrona roślin metodami biologicznymi, ochrona zieleni wiejskiej oraz kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego przez ochronę istniejących oraz formowanie nowych zadrzewień śródpolnych i przydrożnych, propagowanie nasadzeń gatunków rodzimych drzew i krzewów liściastych.

Na terenie Gminy Stolno znajdują się liczne pomniki przyrody zestawione w poniższej tabeli.

Tabela 5. Pomniki przyrody na terenie gminy Stolno

Lp.	Nazwa	Obwód [cm]	Wys. m	Opis lokalizacji
1	2	3	4	5
1	Klon, nr rej. 155	302	-	Park w miejscowości Grubno, gmina Stolno
2	6 dębów, nr rej.155	207-302	-	park w miejscowości Grubno, gmina Stolno
3	3 dęby, nr rej.342	255-325	-	lesie leśnictwa Rybieniec, gmina Stolno;
4	2 jesiony, nr rej.342	132, 139	-	lesie leśnictwa Rybieniec, gmina Stolno;
5	14 dębów	363-442	-	Park w miejscowości Grubno, gmina Stolno

Lp.	Nazwa	Obwód [cm]	Wys. m	Opis lokalizacji
1	2	3	4	5
6	5 buków zwyczajnych	305-358	-	Park w miejscowości Grubno, gmina Stolno
7	2 jesiony wyniosłe	250, 312	-	Park w miejscowości Grubno, gmina Stolno
8	wiąz szypułkowy	282	-	Park w miejscowości Grubno, gmina Stolno
9	klon pospolity	374	-	Park w miejscowości Grubno, gmina Stolno
10	jawor	285	-	Park w miejscowości Grubno, gmina Stolno
11	lipa drobnolistna	334	-	Park w miejscowości Grubno, gmina Stolno
12	trójglicznik	175	-	Park w miejscowości Grubno, gmina Stolno
13	peretkowiec japoński	321	-	Park w miejscowości Grubno, gmina Stolno

Źródło: PGN dla gminy Stolno

Obecnie nie prowadzi się statystyki dotyczącej zanieczyszczenia środowiska przez gospodarstwa znajdujące się na terenie gminy. W 2014 roku na jej terenie znajdowała się jedna biologiczna oczyszczalnia ścieków.

2.8 Strefa infrastruktury technicznej i społecznej

Na terenie Gminy Stolno znajduje się 111 km dróg. Ponad połowa (58,7 km) są to drogi o nawierzchni gruntowej. Pozostała część to drogi o nawierzchni twardej i twardej ulepszonej.

Drogi powiatowe na terenie gminy pokazuje Tabela 6.

Tabela 6. Drogi powiatowe na terenie gminy Stolno

Lp.	Numer drogi	Nazwa drogi	Długość drogi w km
1	2	3	4
1.	1608C	Grubno - Wielkie Czyste	5,470
2.	1609C	Rybieńec - Stolno	2,253
3.	1611C	Wielkie Łunawy - Paparzyn	1,504
4.	1612C	Trzebiełuch - Robakowo	2,635
5.	1613C	Robakowo - Pniewite	1,085
6.	1614C	Paparzyn - Krusin	3,350
7.	1625C	Jeleniec - Cepno	5,274
8.	1630C	Obory - Robakowo	3,475
9.	1631C	Wabcz - Linowiec	2,922
10.	1623C	Brzozowo - Stolno	3,042
11.	1640C	Stacja PKP Gorzuchowo - do drogi nr 543	0,150
12.	1643C	Brzozowo - Grubno (POMCh)	1,249
13.	1644C	Grubno - Grubno (Łącznica)	0,853
Razem w gminie :			33,262

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg w Chełmnie

Przez gminę przebiega droga krajowa 91 oraz droga krajowa 55. Przez północny kraniec gminy przebiega autostrada A1, jednak w pobliżu gminy nie ma żadnego zjazdu.

Na terenie gminy jest 91,5 km dróg gminnych, z czego 27 % wymaga gruntownej modernizacji, a 26 % bieżącego remontu.¹ Na terenie gminy jest też 4,2 km ścieżek rowerowych.

Woda w gminie Stolno dostarczana jest do odbiorców z wodociągów grupowych wiejskich i ujęć indywidualnych zlokalizowanych na poszczególnych działkach. Gmina zwodociągowana jest w 96 % natomiast z sieci kanalizacyjnej korzysta 36,8% mieszkańców gminy.

Długość czynnej sieci wodociągowej na terenie Gminy Stolno (według danych z UG Stolno) wynosi około 148 km. Na terenie gminy woda na cele bytowo - gospodarcze, ujmowana jest z 6 ujęć komunalnych o łącznej maksymalnej wydajności studni 2 500 tys. m³. Gminne ujęcia wody podziemnej znajdują się w: Stolnie, Robakowie, Cepnie i awaryjnie w Wichorze, Trzebieluch i Małych Czystych. We wsiach Stolno, Robakowo, Trzebieluch, Małe Czyste znajdują się hydrofornie.

Ścieki komunalne odbiera Wiejska Oczyszczalnia Ścieków w Stolnie, która oddana została do użytku w 1995 roku. W 2003 roku przeprowadzono jej modernizację. Przepustowość rzeczywista oczyszczalni średnio dobowo wynosi 400 m³/d, zaś średnia dobowo przepustowość potencjalna wynosi 530 m³/d. Odbiornikiem ścieków oczyszczonych jest Struga Żaki.

Gmina pozbawiona jest zasilania z sieci gazowej. Ludność zaopatrywana jest w gaz poprzez sieć punktów dystrybucji butli. Przez gminę przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia w relacji Grudziądz – Chełmno – Świecie, którego odcinek przechodzi przez obszar gminy Stolno. Jednak ze względu na jego duże obciążenie i małą przepustowość, nie może on być wykorzystywany jako źródło zasilania gazowego na terenie gminy.

Przez obszar gminy przebiega linia elektroenergetyczna 110 kV relacji Wąbrzeźno – Grudziądz. Źródłem zasilania w energię elektroenergetyczną średniego napięcia (linie 15 kV) są stacje transformatorowe zlokalizowane w Chełmnie i Grudziądzu.

Tabela 7. Sieć elektroenergetyczna na terenie gminy

Lp.	Sieć energetyczna	Sieć napowietrzna	Sieć kablowa
1	1	2	3
2	WN – 110 kV [km]	2,26	brak
3	SN – 15 kV [km]	87,362	7
4	nN – 0,4 kV [km]	132,93	18,296

Źródło: PGN dla gminy Stolno

¹ Na podstawie „Strategia rozwoju Powiatu Chełmińskiego na lata 2015 – 2025”

3. Analiza SWOT

Technika analityczna SWOT jest analizą strategiczną polegającą na posegregowaniu posiadanych informacji o danej sprawie na cztery grupy (cztery kategorie czynników strategicznych):

- **S (Strengths)** – mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę analizowanego obiektu. Jest to czynnik wewnętrzny, odnoszący się do stanu obecnego i zależny od samorządu.
- **W (Weaknesses)** – słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę analizowanego obiektu. Jest to czynnik wewnętrzny, odnoszący się do stanu obecnego i zależny od samorządu.
- **O (Opportunities)** – szanse: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu szansę korzystnej zmiany. Jest to czynnik zewnętrzny, odnoszący się do stanu przyszłego i niezależny od samorządu.
- **T (Threats)** – zagrożenia: wszystko to co stwarza dla analizowanego obiektu niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej. Jest to czynnik zewnętrzny, odnoszący się do stanu przyszłego i niezależny od samorządu.

Informacja, która nie może być poprawnie zakwalifikowana do żadnej z wymienionych grup, jest w dalszej analizie pomijana jako nieistotna strategicznie.

Poniższa analiza została przeprowadzona w oparciu o moderowane warsztaty z interesariuszami, którzy wypracowali analizę SWOT w oparciu o swoje własne doświadczenia. Zakładała ona zbadanie czynników wewnętrznych (zależnych od władz gminy) oraz zewnętrznych (uwarunkowania społeczne, polityczne), które wpływają na jakość życia mieszkańców gminy Stolno. Zakłada się, że czynniki wewnętrzne są możliwe do zmiany przez działalność inwestycyjną gminy i są one przedmiotem niniejszej strategii. Czynniki zewnętrzne przyjmuje się jako dane, nie podlegają one zmianą. Świadomość ich występowania poprawia jakość planowania strategicznego. Plan strategiczny gminy Stolno opiera się na zasadzie wykorzystywania szans płynących z otoczenia w oparciu o jej silne strony oraz unikania bądź przeciwdziałania płynącym zagrożeniom i niwelowaniu słabych stron. Gmina w najbliższych latach będzie podejmować działania zmierzające do eliminacji swoich słabych stron, oraz do utrzymania czynników korzystnych dla życia swoich mieszkańców (silnych stron).

Celem przeprowadzonej poniżej analizy silnych i słabych stron gminy jest ustalenie potencjalnych obszarów udoskonaleń, jakie należałoby podjąć w celu polepszenia jakości życia na jej terenie. Jako słabe strony gminy rozpatrywane będą czynniki wpływające negatywnie na jakość życia lokalnej społeczności. Będą to wskaźniki znajdujące się znacznie poniżej średniej dla powiatu bądź województwa. Zostaną również wymienione inne niedogodności, nie znajdujące odzwierciedlenia ilościowego, jednak wpływające na poziom życia mieszkańców gminy Stolno. Na bazie ustalonych słabych stron, możliwe będzie ustalenie głównych problemów w rozwoju gminy Stolno. Zostaną one pogrupowane na kilka obszarów, których naprawie zostaną poświęcone najbliższe plany inwestycyjne. Mocne strony gminy Stolno będą to czynniki lub wskaźniki wpływające pozytywnie na jakość życia mieszkańców. Ich zanalizowanie wskaże, które dziedziny życia są rozwinięte na dostatecznie wysokim poziomie. Dzięki świadomości swoich mocnych stron, władze gminy będą w stanie wytyczyć poprawną ścieżkę poprawiania stron słabych. Celem gminy na najbliższe lata będzie utrzymanie wysokiego rozwinięcia czynników zakwalifikowanych jako silne strony.

Analiza szans i zagrożeń rozwoju gminy, jest konieczna w celu uświadomienia czynników zewnętrznych, które należy wziąć pod uwagę podczas procesu planowania strategii rozwoju gminy Stolno. Gmina w swoim strategicznym planie rozwoju zakłada utrzymanie silnych stron oraz niwelowanie stron słabych przy wykorzystaniu szans, jakie płyną z otoczenia. Jednocześnie podjęte zostaną działania, w celu unikania zagrożeń, jakie płyną z otoczenia zewnętrznego. Tylko plan rozwoju ustalony przy zachowaniu poniższych zasad jest możliwy do wykonania, a jego cele możliwe do osiągnięcia.

W trakcie prac nad strategią rozwoju gminy Stolno zostały przeprowadzone warsztaty strategiczne, mające na celu zobrazowanie silnych i słabych stron gminy oraz istniejących szans i zagrożeń. Zobrazowane szanse dotyczą przede wszystkim sfery infrastrukturalnej, w której w ostatnich latach zostały podjęte znaczne inwestycje. Innym obszarem, w którym gmina odnajduje swoje silne strony są zasoby historyczne. Swoje słabe strony gmina widzi przede wszystkim w bezrobociu oraz małej ilości zakładów pracy na jej terenie. Szans swojego rozwoju gmina szuka w możliwościach pozyskania kapitału zewnętrznego – jest to przede wszystkim możliwość pozyskiwania środków z funduszy europejskich, które przeznacza na inwestycje infrastrukturalne. Inną szansą, którą potencjalnie można wykorzystać jest baza turystyczna na terenie gminy Stolno. Zagrożeniami na drodze rozwoju gminy są głównie ucieczka młodych ludzi z terenów wiejskich, niestabilna sytuacja na krajowym i europejskim rynku pracy, ciągłe i niepewne zmiany na rynku rolnym.

Podsumowanie i uszczegółowienie przeprowadzonej analizy zawiera

Tabela 8. Została ona zaktualizowana, z zastosowaniem metody eksperckiej bez przeprowadzenia warsztatów z interesariuszami jednak z elementem uspołecznienia polegającego na konsultacjach przeprowadzonych podczas spotkania z przedstawicielami różnych społeczności gminnych. Przedstawione metody pozwalają m.in. na wykorzystanie wiedzy i doświadczenia ekspertów z danej dziedziny, dzięki czemu łatwiej jest dostrzec istotne ze strategicznego punktu widzenia elementy, co w efekcie pozwala na koncentrację na kluczowych czynnikach rozwoju. Wiedza ekspercka jest wzbogacona w tym wypadku o szczegółowe dane ankietowe pozyskane od instytucji publicznych, przedsiębiorców jak i mieszkańców gminy zebranych w 2015 roku. Połączenie wiedzy eksperckiej ze szczegółowymi danymi pozwoliło uzyskać najbardziej precyzyjną diagnozę i zoperacjonalizować ją, także w kontekście istniejących uwarunkowań prawnych, w cele strategiczne.

Zmiany dotyczą w pierwszej kolejności nowych czynników, które pojawiły się po opracowaniu strategii lub też są to te same elementy zredefiniowane celem zachowania spójności z językiem dokumentów strategicznych, z którymi niniejsza strategia pozostaje zgodna (dokumenty regionalne i krajowe). W analizie uwzględniono wnioski z analiz dokumentów strategicznych wyższego rzędu.

Tabela 8. Analiza SWOT

		Pozytywne	Negatywne
Wewn	Silne strony		Słabe strony
	Infrastruktura:	Rozbudowana sieć drogowa (drogi wewnątrzgminne, połączenia	Infrastruktura:

Zewnętrzne	<p>zewnętrzne)</p> <p>Dobre skomunikowanie gminy z ośrodkami regionalnymi (drogi krajowe)</p> <p>Odpowiednia dla potrzeb gminy infrastruktura wodna</p> <p>Dobra baza edukacyjna</p> <p>Rozwinięta infrastruktura elektroenergetyczna</p> <p>Kapitał ludzki</p> <p>Kompetentna administracja</p> <p>Rozwinięty sektor pozarządowy</p> <p>Walory kulturowo-historyczne</p> <p>Tradycje historyczne, duża ilość wartościowych zabytków</p> <p>Walory środowiskowe</p> <p>Zasoby przyrodnicze</p> <p>Warunki klimatyczne sprzyjające rozwojowi energetyki odnawialnej</p>	<p>Brak terenów pod inwestycje</p> <p>Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura kulturalna (domy ludowe, domy kultury, przedszkola, świetlice)</p> <p>Niewystarczająca infrastruktura turystyczno-rekreacyjna</p> <p>Niewystarczająco rozwinięta infrastruktura techniczna, zwłaszcza kanalizacyjna nie zapewniająca odpowiedniej jakości mieszkańcom gminy</p> <p>Zły stan części dróg</p> <p>Bardzo mała liczba ścieżek rowerowych</p> <p>Kapitał ludzki</p> <p>Niski poziom aktywności zawodowej</p> <p>Wysoka stopa bezrobocia</p> <p>Niski poziom zaangażowania społecznego</p> <p>Niska aktywność społeczna i integracja społeczna szczególnie wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubóstwem</p> <p>Wykluczenie społeczne osób starszych</p> <p>Niska liczba zajęć pozalekcyjnych oraz zajęć podnoszących kluczowe kompetencje</p> <p>Przedsiębiorczość</p> <p>Mała ilość przedsiębiorstw na terenie gminy</p> <p>Słaba promocja gminy</p> <p>Słabo rozwinięta turystyka</p>
	Szanse	Zagrożenia
<p>Możliwość pozyskiwanie środków unijnych (zewnętrznych)</p> <p>Rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego i wsparcie na te cele</p> <p>Rozwój gospodarczy kraju</p> <p>Poprawa warunków bytowych społeczeństwa</p> <p>Działania na rzecz włączenia społecznego</p> <p>Szeroki dostęp do mediów</p> <p>Rozwój gminy na bazie dziedzictwa kulturowego, historycznego i przyrodniczego</p> <p>Rozwój infrastruktury drogowej (lądowej i powietrznej), większa mobilność społeczeństwa</p> <p>Rozwój turystyki (korzystne warunki geograficzno – przyrodnicze)</p> <p>Możliwość ustawicznej edukacji (bliskość ośrodków akademickich)</p> <p>Rozwój stref ekonomicznych</p> <p>Wzrost standardów życia</p> <p>Polityka promujące wykorzystanie energii odnawialnej</p>	<p>Niestabilna sytuacja prawna – brak przepisów lub zbyt często zmieniające się przepisy.</p> <p>Kryzys gospodarczy skutkujący spadkiem przychodów zarówno podmiotów gospodarczych jak i osób fizycznych</p> <p>Drastyczny wzrost wymagań w zakresie emisji zanieczyszczeń do środowiska po roku 2015 powodujący konieczność kosztownych i nie generujących zysku inwestycji w centralnych źródłach systemowych.</p> <p>Trudności z pozyskaniem terenów pod inwestycje.</p> <p>Możliwość wystąpienia ekstremalnych zjawisk meteorologicznych lub innych anomalii pogodowych.</p> <p>Brak dostatecznej dywersyfikacji dostaw surowców energetycznych, w szczególności gazu ziemnego, co powoduje uzależnienie od jednego dostawcy, który może dyktować niekorzystne warunki.</p> <p>Niestabilna polityka rolna państwa wpływająca niekorzystnie na przychody z rolnictwa</p> <p>Ubożenie społeczeństwa</p> <p>Emigracja młodych ludzi</p> <p>Niekorzystne trendy demograficzne (starzenie się społeczeństwa)</p> <p>Spadek przyrostu naturalnego</p> <p>Negatywne skutki rozwoju dróg tranzytowych</p> <p>Delegowanie zadań na samorząd bez wsparcia finansowego</p>	

Poniższy opis jest analizą pierwotnych ustaleń warsztatowych.

Zgodnie z przeprowadzoną analizą istnieje kilka obszarów gminnego życia, w których uczestnicy warsztatów dopatrują się szans i możliwości rozwoju gminy. Jednocześnie istnieje znaczna ilość dziedzin, w których potrzebna jest poprawa i modernizacja dotychczasowych działań. Co ważne, z przeprowadzonej analizy można dostrzec zarówno pozytywne jak i negatywne cechy każdego omawianego zjawiska. Uczestnicy panelu analizowali główne dziedziny życia lokalnej społeczności.

Zwrócono uwagę na pozytywne jak i negatywne aspekty położenia geograficznego gminy. Jest ona położona w bliskości dużych ośrodków miejskich, co ułatwia ludziom tu mieszkającym m.in. zdobycie wyższego wykształcenia czy znalezienie pracy. Jednocześnie mimo bliskiego położenia, młodzi ludzie opuszczają teren gminy i wybierają życie w innych ośrodkach. Bezrobocie w gminie jest wysokie, istnieją też niewielkie możliwości zdobycia pracy na jej terenie. Zwrócono także uwagę na fakt, iż mimo atrakcyjnych terenów, w niewielkim stopniu rozwinęła się tu agroturystyka, istnieje także niewielkie zaplecze turystyczno-wypoczynkowe. Podczas spotkania zaznaczono niewielki rozwój turystyki na terenie gminy. Podjęto próbę wyjaśnienia zjawiska niskiej atrakcyjności turystycznej gminy, zauważając zbyt małe nakłady na jej promocję oraz niewielką liczbę działań promocyjnych. Zobrazowano również pozytywne i negatywne aspekty obecnego kształtu rozwoju gospodarczego Polski. Zaznaczono pozytywne aspekty możliwości finansowania inwestycji infrastrukturalnych w gminie dzięki środkom z funduszy europejskich. Zaznaczono pozytywny rozwój infrastrukturalny gminy (budowa utwardzonych dróg, posiadanie dobrej sieci wodociągowej) przy jednoczesnej świadomości braku odpowiedniej sieci kanalizacyjnej. Zwrócono uwagę na problem bezrobocia, jako czynnika nie w pełni zależnego od władz gminy, ale także od obecnej sytuacji w Polsce i Unii Europejskiej. Gmina jako swoją silną stronę rozpatruje posiadaną bazę szkolną, przy jednoczesnej świadomości braku przedszkoli na jej terenie. Zauważono także potrzebę rozwoju infrastruktury sportowej i rekreacyjnej gminy. Posiadanie dobrze rozwiniętej bazy sportowej i rekreacyjnej, zapewniłoby lepsze możliwości rozwoju młodzieży oraz sprawiłoby lepsze postrzeganie posiadanej bazy szkolnej przez społeczeństwo. Doceniono również pozytywny aspekt występowania organizacji pozarządowych, jednocześnie zwracając uwagę na brak społecznej aktywności oraz integracji znacznej części mieszkańców. Zauważono społeczny strach przed innowacyjnością i znacznymi zmianami. Władze gminy mają również świadomość niskiej wiedzy społeczeństwa na temat możliwości i form zakładania i prowadzenia własnej działalności.

Przeprowadzona analiza daje bardzo dobry obraz najważniejszych dziedzin życia w gminie Stolno. Zdiagnozowano stan najistotniejszych zdaniami uczestników panelu czynników, które w przyszłości będą miały wpływ na warunki rozwoju gminy. Przeprowadzona analiza daje silną podstawę stworzenia długofalowego planu rozwoju gminy.

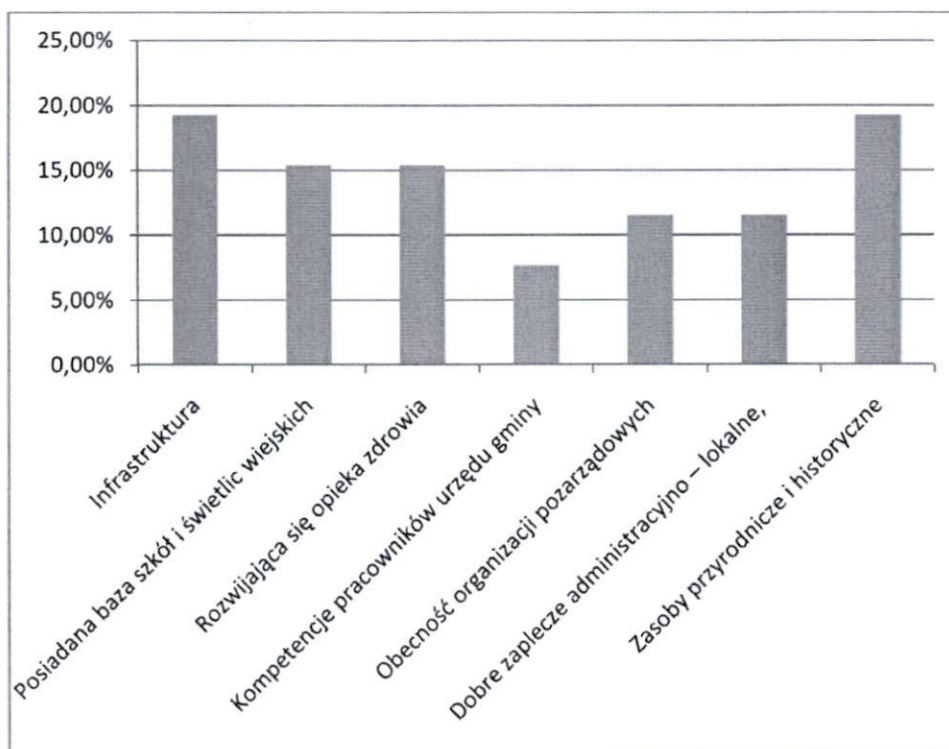
Poniższe tabele analizują wszystkie wymienione wcześniej cechy gminy. Każdej z nich przyporządkowano wartość liczbową od 0 do 5. „5” oznacza jej silny wpływ na możliwości rozwoju gminy, „0” słaby wpływ. Kolejne tabele prezentują wyniki analizy.

Tabela 9. Analiza silnych stron gminy Stolno

Silne strony - czynniki	Wartość punktowa	Wartość procentowa
Infrastruktura	5	19,23%
Posiadana baza szkół i świetlic wiejskich	4	15,38%
Rozwijająca się opieka zdrowia	4	15,38%
Kompetencje pracowników urzędu gminy	2	7,69%
Obecność organizacji pozarządowych	3	11,54%
Bardzo dobre zaplecze administracyjno – lokalne, aktywnie działająca rada administracyjna	3	11,54%
Zasoby przyrodnicze i historyczne	5	19,23%
Suma	26	100,00%

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Wykres 26. Porównanie silnych stron gminy Stolno

ŹRÓDŁO: OPRACOWANIE WŁASNE

Powyższa analiza pozwala na uszeregowanie silnych stron gminy pod względem ich ważności. Wynika z niej, że gmina rozpatruje zaplecze infrastrukturalne jako swoją najmocniejszą stronę. W przyszłych

Strona | 40

działaniach gmina będzie przede wszystkim kładła nacisk na wykorzystanie swojego położenia geograficznego. Bliskość dużych miast będzie czynnikiem, który wykorzysta w swoim rozwoju. Ich obecność daje wiele możliwości. Po pierwsze mogą to być potencjalni użytkownicy bazy turystycznej, po drugie dają one możliwość zdobycia wykształcenia, zarówno wyższego jak i zawodowego młodzieży z terenu Stolna. Innymi czynnikami infrastrukturalnymi możliwymi do wykorzystania są infrastruktura drogowa i sieć wodociągowa. Ich posiadanie sprawia, że łatwo jest dojechać do potencjalnych miejsc planowanych inwestycji. Istnienie rozbudowanej sieci kanalizacyjnej również jest ułatwieniem służącym przyszłemu rozwojowi gminy. Drugim najważniejszym dla rozwoju gminy czynnikiem wewnętrznym będzie istniejące dziedzictwo historyczne i kulturowe gminy. Posiadanie dużego zaplecza potencjalnie pozwoli na rozwój gminnej turystyki. Inwestycje w jej rozwój zmniejszyłyby również problem bezrobocia. Mocną stroną, jaką gmina planuje wykorzystać w przyszłości jest istniejąca już baza szkół. Przyszłe plany mogą objąć ich rozbudowę, łącznie z bazą sportową. Na tym samym poziomie rozpatruje się ważność istniejącej na terenie gminy bazy opieki zdrowotnej. Jej istnienie będzie ważnym czynnikiem zwiększającym atrakcyjność gminy w oczach zarówno jej mieszkańców jak i osób przyjezdnych. Ważnym dla przyszłego rozwoju gminy czynnikiem będą istniejące organizacje pozarządowe. Mają one możliwość aktywizacji znacznej części społeczeństwa. Może mieć to pozytywne skutki dla uświadamiania ludności co do możliwości zakładania własnej działalności gospodarczej. Istotnym również czynnikiem dla rozwoju gminy będą także pracownicy urzędu gminy. Ich kompetencje i praca przyczynią się w znacznym stopniu do sukcesu planowanych przedsięwzięć.

Poniższa tabela prezentuje analizę szans rozwoju gminy Stolno.

Tabela 10. Analiza szans rozwoju gminy Stolno

Szanse - czynniki	Wartość punktowa	Wartość procentowa
Możliwość pozyskiwania środków unijnych (zewnątrznych)	5	12,82%
Poprawa warunków bytowych społeczeństwa	2	5,13%
Rozwój infrastruktury technicznej w tym kanalizacyjnej, kulturalnej i rekreacyjnej	5	12,82%
Szeroki dostęp do mediów	2	5,13%
Rozwój gminy na bazie dziedzictwa kulturowego, historycznego i przyrodniczego	4	10,26%
Duże możliwości i doświadczenie w kreowaniu polityki przez samorząd	2	5,13%
Rozwój infrastruktury drogowej (lądowej i powietrznej), lepsza mobilność społeczeństwa	5	12,82%
Dobra współpraca międzygminna	2	5,13%
Rozwój turystyki (korzystne warunki geograficzno – przyrodnicze)	4	10,26%